
Januar 2022

Kommunernes brug af virk- somhedspraktik

En praksisundersøgelse

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-411-2

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1 SAMMENFATNING	4
Resultater og anbefalinger	6
Læsevejledning	9
KAPITEL 2 OPFYLDELSE AF MATERIELLE BETINGELSER	10
Vurdering af Afgørelsen	12
Fokus på borgerens forudsætninger og hurtigste vej til varig beskæftigelse	17
Rådighedsafprøvende tilbud	23
Formålet med virksomhedspraktik	23
Varighed af virksomhedspraktik	25
Tidligere praktik eller ansættelse i samme virksomhed	29
KAPITEL 3 SÆRLIGE KRAV TIL VIRKSOMHEDSPRAKTIK	34
Aftale om formålet og opgaverne	36
Opfølgning for virksomhedspraktik	42
Min Plan	46
Rimelighedskravet	47
KAPITEL 4 FORVALTNINGSRETTLIGE REGLER	54
Skriftlig afgørelse med klagevejledning	55
En fyldestgørende begrundelse	59
KAPITEL 5 UNDERSØGELSENS METODE	61
Udvælgelse af kommuner	61
Udvælgelse af sager	61
gennemgang af sager	63
Afgrænsning	64

Sammenfatning

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (herefter STAR) har bedt Ankestyrelsen om at lave en juridisk gennemgang af sager om bevilling af virksomhedspraktik. Virksomhedspraktik er et tilbud til personer, som kun vanskeligt kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale løn- og arbejdsvilkår eller med løntilskud.

BAGGRUND

Baggrunden for undersøgelsen er den nye lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, der trådte i kraft 1. januar 2020, som bl.a. indeholdt en skærpelse af bestemmelserne for virksomhedspraktik. De nye regler, betyder bl.a., at det skal fremgå tydeligt af aftalen om virksomhedspraktik, hvilke formål der ønskes opnået.

SKÆRPEDE BESTEMMELSER FOR FORMÅLET

Det fremgår af § 58 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats nr. 548 af 07/05/2019 (herefter LAB), at formålet med virksomhedspraktik er at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer og at afklare og bringe personen tættere på sit jobmål, uddannelsesmål eller sikre arbejdsfastholdelse.

Det præcise formål med praktikken skal aftales mellem personen, virksomheden og jobcenteret, og praktikken skal tilrettelægges, så den så vidt muligt kombineres med eller efterfølges af ordinære løntimer, jf. LAB § 59, stk. 1. Det skal efter bekendtgørelsen om en aktiv beskæftigelsesindsats nr. 2006 af 11/12/2020 (herefter BAB) § 60, stk. 2, fremgå af aftalen, hvilke af følgende formål der ønskes opnået:

- 1) Ordinære løntimer, hvor praktikken afklarer eller udvikler kompetencer, som direkte kan føre til ordinære løntimer
- 2) Op træning af specifikke kompetencer, som kan indgå i personens CV og jobsøgning
- 3) Afklaring af job- eller uddannelsesmål.

Før den 1. januar 2020 fremgik det alene af reglerne i bekendtgørelsen, at jobcenteret og virksomheden skulle aftale formålet med, indholdet i og varigheden og omfanget af opholdet i virksomhedspraktik, jf. BAB § 71, nr. 977 af 28/06/2018.

FORMÅL

Undersøgelsen skal give STAR viden om kommunernes brug af virksomhedspraktik efter indførelse af bestemmelser i LAB og BAB, hvorefter det skal fremgå tydeligt af aftalen om virksomhedspraktik, hvilke formål der ønskes opnået.

Undersøgelsen skal desuden supplere de kvantitative analyser af virksomhedspraktik, som STAR selv har udarbejdet, og en kvalitativ afdækning af kommunernes praksis og strategi for brug af virksomhedspraktik bestilt hos Ankestyrelsen i 2020. Samlet skal denne viden om brugen af virksomhedspraktik spille ind i STAR's arbejde med at understøtte kommunernes brug af de nye regler i fremtiden.

METODE OG DATAGRUNDLAG

Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af 95 sager fra 10 udvalgte kommuner, hvor kommunen i august 2020 har bevilget en virksomhedspraktik til en dagpen-gemodtager, aktivitetsparat eller jobparat kontanthjælpsmodtager.

Undersøgelsen giver eksempler på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne med henblik på at skabe læring i kommunerne.

Det er ikke muligt at generalisere resultaterne af undersøgelsen til samtlige afgørelser i alle landets kommuner eller samtlige afgørelser, som de deltagende kommuner har truffet om virksomhedspraktik. Det skyldes antallet sager, som bliver gennemgået. Det vil sige, at undersøgelsen ikke afdækker i hvilket omfang den praksis, som ses i de gennemgåede sager, gør sig gældende generelt.

Læs mere om undersøgelsens metode og datagrundlag i kapitel 5.

FOKUS

Undersøgelsen vil besvare følgende arbejds spørgsmål:

1. Er kommunens afgørelse om virksomhedspraktik i de gennemgåede sager i overensstemmelse med reglerne på området – ville afgørelsen blive ændret af Ankestyrelsen, hvis det var en klagesag? Hvilke eksempler ser vi på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne?
2. Overholder kommunen reglerne om særlige krav til virksomhedspraktik i forbindelse med afgørelsen om virksomhedspraktik i de gennemgåede sager? Hvilke eksempler ser

MÅLGRUPPE OG VARIGHED AF PRAKTIK

MATERIELLE BE- TINGELSER

Afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik skal opfylde betingelser om:

- At være den hurtigste vej til varig beskæftigelse og hel/delvis selvforsørgelse, LAB § 53.
- At have til formål at afklare eller udvikle borgerens kompetencer, LAB §§ 57 og 58.
- At have den rigtige varighed, LAB § 61.

vi på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne? Vi vil ikke belyse, hvorvidt manglende overholdelse af disse krav har betydning for gyldigheden af afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik.

Undersøgelsen belyser kommunernes brug af virksomhedspraktik i forhold til tre grupper af borgere; dagpengemodtager, jobparat eller aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager. De betegnes i rapporten som LAB-målgrupper.

Dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere er borgere, som er tæt på arbejdsmarkedet, mens aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er borgere, der er længere væk fra arbejdsmarkedet. Der er forskel på, hvor lang tid borgere fra de tre målgrupper kan være i virksomhedspraktik.

RESULTATER OG ANBEFALINGER

I det følgende præsenterer vi kort undersøgelsens hovedresultater og anbefalinger, som uddybes i de efterfølgende kapitler.

Opfyldelse af materielle betingelser

Resultater og anbefalinger i dette afsnit handler om vores vurdering af afgørelser i de 95 gennemgåede sager. Herunder opfyldelsen af de materielle betingelser, som vurderingen bygger på. Resultaterne uddyber vi i kapitel 2.

I flere af de gennemgåede sager er afgørelsen om virksomhedspraktik samlet set i overensstemmelse med regler, men vi ser også enkelte sager, hvor afgørelsen ikke er det. Det gør sig gældende for alle tre LAB-målgrupper. Der er tale om, at de overordnede materielle betingelser i LAB §§ 53, 54, 57 og 58 ikke er overholdt, eller der mangler sagsoplysning i relation til betingelserne:

- Vi ser både sager om dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, hvor virksomhedspraktikken ikke gives ud fra borgerens forudsætninger og med henblik på hurtigst muligt varig beskæftigelse jf. LAB § 53. Det er i de tilfælde ikke dokumenteret, at den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på var ved brancheskifte eller påbegyndelse af en uddannelse.
- Vi ser enkelte eksempler på, at betingelserne om henholdsvis varighed og forlængelse, jf. LAB § 61, stk. 1 og 2, ikke er overholdt. Det handler om jobparate kontanthjælpsmodtagere, som ikke kan få forlænget deres praktik.
- Vi ser ingen eksempler på sager, hvor virksomhedspraktik er givet som et rådighedsafprøvende tilbud efter LAB § 54.

- I alle sagerne er virksomhedspraktikken givet med henblik på at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer efter LAB §§ 57 og 58.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- For at kunne vurdere, hvorvidt tilbud om virksomhedspraktik kan anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på, skal der i sagen være oplysninger om borgerens erhvervs erfaring, jobmål og forudsætninger for at varetage et arbejde, herunder borgerens kompetencer og ressourcer samt eventuelle skånehensyn.
- Ved etablering af virksomhedspraktik skal der tages udgangspunkt i borgerens kompetencer og erhvervs erfaring sammenholdt med behovet for arbejdskraft inden for arbejdsområdet. Virksomhedspraktik inden for en anden branche bør kun etableres, hvis brancheskift eller eventuel uddannelse anses for at være den hurtigste måde for borgeren at opnå en varig beskæftigelse på. Oplysningsgrundlaget for en sådan vurdering skal fremgå af sagen.
- Kommunen skal ved afgivelse af tilbud om virksomhedspraktik til dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere sikre sig, at praktikken ikke varer længere end 4 uger. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere må bevilges virksomhedspraktik i op til 13 uger, med eventuel mulighed for forlængelse efter en konkret vurdering.
- Virksomhedspraktik må for dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere ikke bevilges i den virksomhed, hvor borgeren senest har været ansat, herunder med offentlig tilskud. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan efter en konkret vurdering tilbydes virksomhedspraktik i samme virksomhed, hvor de senest har haft ansættelse, dog under den forudsætning, at praktikken er inden for en anden arbejdsfunktion, end den, som borgeren har haft i den seneste ansættelse. Forskellen på de to arbejdsfunktioner skal fremgå af den indgåede praktikaftale.

SÆRLIGE KRAV TIL VIRKSOMHEDSPRAKTIK

Der er flere krav i sager om virksomhedspraktik. Heriblandt krav om beskrivelse af formålet med praktikken og hvilke opgaver, der hører til praktikken. Derudover skal jobcentret udfylde Min Plan og følge op på praktikken.

Overholdelse af særlige krav til virksomhedspraktik

Resultater og anbefalinger i dette afsnit handler om, hvorvidt kommunen i de gennemgåede sager har overholdt udvalgte sagsbehandlingskrav. Resultaterne uddyber vi i kapitel 3.

Formålet med praktikken og opgaverne i praktikken skal beskrives, Min Plan skal udfyldes og jobcenteret skal følge op på praktikken. Her ser vi nogle eller enkelte eksempler på mangler:

- I alle 95 sager fremgår det præcise formål med praktikken af sagens oplysninger, og i hovedparten fremgår det også, hvilke opgaver borgeren skal varetage/træne i praktikken. I enkelte sager fremgår det, hvilke konkrete delmål opgaverne er forankret i.
- Der er enkelte eksempler på sager, hvor borgeren sideløbende med praktik har ordinære løntimer. Her fremgår det ikke, hvilken arbejdsfunktion løntimerne er inden for og hvilke arbejdsfunktioner, der er en del af praktikken.
- En plan for opfølgning i praktikken fremgår i nogle af de gennemgåede sager, men der ses eksempler inden for alle tre målgrupper på, at denne plan ikke fremgår.
- Vi ser enkelte eksempler på, at det ikke fremgår, at der er udarbejdet Min Plan i forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik. Sagerne er fordelt på alle tre målgrupper.

MIN PLAN

Min Plan skal beskrive den beskæftigelsesrettede indsats med henblik på at få personen i varigt job på det ordinære arbejdsmarked, LAB §§ 40 og 41.

Min Plan kan ikke bruges til at træffe afgørelser i eller til at vejlede borgeren med. Se lovbemærkninger til LAB, 2018/1 LSF 209.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Når virksomhedspraktikken tilrettelægges således, at borgeren sideløbende med praktik har ordinær løntimer, skal kommunen sikre sig, at løntimerne er inden for en anden arbejdsfunktion, og at det fremgår af sagen.
- Jobcenteret og arbejdsgiveren skal i samarbejde med borgeren aftale indholdet i tilbuddet om virksomhedspraktik, dvs. hvad borgeren skal lave i praktikken.
- Jobcenteret følger op på virksomhedspraktikken, og inddrager arbejdsgiveren i nødvendigt omfang heri.
- I forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik skal jobcentret sikre, at Min Plan udarbejdes eller opdateres.

Vurdering af udvalgte forvaltningsretlige regler

Resultater og anbefalinger i dette afsnit handler om vores vurdering af 95 gennemgåede sager ud fra udvalgte forvaltningsretlige regler. Resultaterne uddyber vi i kapitel 3.

Kommunen skal give en skriftlige afgørelse med klagevejledning og en fyldestgørende begrundelse. Vi ser sager, hvor dette mangler:

- Vi ser sager hvor afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik alene er meddelt i Min Plan.
- Der er givet klagevejledning i de sager, hvor bevilling af praktikken fremgår af en skriftlig afgørelse.
- Vi ser mange eksempler på sager, hvor der er en skriftlig afgørelse, og hvor begrundelsen ikke er fyldestgørende, idet kommunen enten ikke har henvist til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, eller at henvisning til reglerne er mangelfuld eller upræcis.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- At kommunen meddeler skriftligt afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik med en klagevejledning, for derved at sikre, at borgeren får en fyldestgørende begrundelse med klagevejledning.
- Kommunen skal i begrundelsen for afgørelsen henvise til præcis de retsregler, der ligger til grund for afgørelsen.

LÆSEVEJLEDNING

Kapitel 1: Sammenfatning

Kapitel 2: Afgørelsens gyldighed og opfyldelse af materielle betingelser. Heriblandt formålskrav, krav til varighed og kravet om, at virksomhedspraktik er den hurtigste vej til varig beskæftigelse/selvforsørgelse for borgeren.

Kapitel 3: Overholdelse af særlige krav til virksomhedspraktik. Heriblandt beskrivelse af formål og opgaver, og om de er forankret i konkrete delmål samt om regler for opfølgning, rimelighedskrav, Min Plan og TR-underskrift er overholdt.

Kapitel 4: Vurdering af udvalgte forvaltningsretlige regler. Herunder hvorvidt der er en skriftlig afgørelse med en fyldestgørende begrundelse og klagevejledning.

Kapitel 5: Undersøgelsens metode

Bilagsrapport: Kommunefordelte tal og analyseskema

Opfyldelse af materielle betingelser

I dette kapitel beskriver vi vores vurdering af afgørelsen i de gennemgåede sager og opfyldelsen af de materielle betingelser, som vurderingen bygger på:

- Hvorvidt tilbud om virksomhedspraktik kan anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på og hel eller delvis selvforsørgelse.
- Om formålskravet for virksomhedspraktik kan anses for opfyldt.
- Hvorvidt praktikkens varighed er i overensstemmelse med reglerne.

I kapitlet beskriver vi følgende hovedpointer.

HOVEDPUNKTER

- Vi ser mange eksempler på sager, hvor afgørelsen om virksomhedspraktik samlet set er i overensstemmelse med reglerne. Men vi ser også sager, hvor afgørelsen ikke er det, og det gælder for alle tre LAB-målgrupper.
- Vi ville hjemvise sager om dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, hvor vi mangler oplysninger om erhvervs erfaring, jobmål og forudsætninger for at varetage et arbejde, da vi ikke kan vurdere, om det er den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på.
- Vi ville ændre/ophæve afgørelsen i sager om dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, når borgerens jobmål og/eller erhvervs kompetencer er inden for brancher med gode jobmuligheder, og virksomhedspraktikken uden yderligere begrundelse er etableret inden for en anden branche.
- Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er længere væk fra arbejdsmarkedet, og deres jobmål er ikke altid fastlagt endnu, hvorfor vi ville stadfæste sager, hvor der mangler oplysninger om erhvervs erfaring og jobmål, og praktikken er givet med henblik på afklaring og udvikling af kompetencer og jobmål.

- Sager om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere ville være blevet ophævet/ændret grundet manglende overholdelse af reglerne om varighed og ikke opfyldte betingelse om, at praktikken ligger inden for en ny arbejdsfunktion, hvis den etableres på den arbejdsplads, hvor personen senest har været ansat.
- I samtlige sager er praktikken leveret op til betingelsen om, at den skal afklare og udvikle borgeres kompetencer og/eller jobmål, jf. LAB §§ 57 og 58.
- Vi ser enkelte eksempler på, at betingelserne om varighed ikke er opfyldt, LAB § 61, stk. 1. Her ville vi ændre varigheden af praktikken i afgørelsen, så den ikke overskred varighedsbegrænsninger.
- Vi ser enkelte eksempler på, at betingelserne om forlængelse af virksomhedspraktikken ikke er overholdt, LAB § 61, stk. 2. Det handler om jobparate kontanthjælpsmodtagere, som i lighed med dagpengemodtagere ikke kan få forlænget deres praktik ud over 4 uger. Disse afgørelser ville være blevet ophævet, hvis de var klagesager.
- Vi har set et eksempel på en virksomhedspraktik på en arbejdsplads, hvor borgeren, som er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, senest har været ansat med løntilskud, og praktikken ligger ikke inden for en ny arbejdsfunktion, hvilket ikke er i overensstemmelse med reglerne. Afgørelsen ville være blevet ophævet, hvis det var en klagesag.

I kapitlet kommer vi frem til følgende anbefalinger til kommunerne på baggrund af sags gennemgangen.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- For at kunne vurdere, hvorvidt tilbud om virksomhedspraktik kan anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på, skal der i sagen være oplysninger om borgerens erhvervs erfaring, jobmål og forudsætninger for at varetage et arbejde, herunder borgerens kompetencer og ressourcer samt eventuelle skånehensyn.
- Ved etablering af virksomhedspraktik skal der tages udgangspunkt i borgerens kompetencer og erhvervs erfaring sammenholdt med behovet for arbejdskraft inden for arbejdsområdet.
- Virksomhedspraktik inden for en anden branche bør kun etableres, hvis brancheskift eller eventuel uddannelse anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på. Oplysningsgrundlaget for en sådan vurdering skal fremgå af sagen.
- Kommunen skal ved afgivelse af tilbud om virksomhedspraktik til dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere sikre sig, at praktikken ikke varer længere end 4 uger. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere må bevilges virksomhedspraktik i op til 13 uger, med eventuel mulighed for forlængelse efter en konkret vurdering.
- Virksomhedspraktik må for dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere ikke bevilges i den virksomhed, hvor borgeren senest har været ansat, herunder med offentlig tilskud. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan efter en konkret vurdering tilbydes virksomhedspraktik på den arbejdsplads, hvor de senest har været ansat, forudsat at praktikken ligger inden for en ny arbejdsfunktion. Forskellen på de to arbejdsfunktioner skal fremgå af den indgåede praktikaftale.

VURDERING AF AFGØRELSEN

I gennemgangen af de 95 sager om virksomhedspraktik har vi foretaget en vurdering af, om kommunen har truffet afgørelse i overensstemmelse med reglerne, eller om vi ville have ændret eller hjemvist afgørelsen, hvis den kom ind i Ankestyrelsen

som en klagesag. Denne vurdering bygger på en vurdering af om de overordnede betingelser for tilbud, jf. LAB § 53, og betingelserne for virksomhedspraktik jf. LAB §§ 57 og 58 er opfyldt. Dette uddyber vi senere i kapitlet.

Som det fremgår af sidste kolonne i tabel 2.1 vurderer vi, at afgørelsen i 71 af de 95 sager er i overensstemmelse med reglerne. Disse sager ville vi derfor have stadfæstet, hvis de var blevet påklaget til Ankestyrelsen. Mens vi ville have ændret eller ophævet 15 sager, da de ikke er i overensstemmelse med reglerne. De sidste 9 sager ville være blevet hjemvist, hvis de var blevet påklaget til Ankestyrelsen. Det gælder for alle tre LAB-målgrupper, at vi ser eksempler på sager, hvor afgørelsen om virksomhedspraktik samlet set ikke er i overensstemmelse med reglerne. Se tabel 2.1.

TABEL 2.1 ER KOMMUNENS AFGØRELSE OM VIRKSOMHEDSPRAKTIK SAMLET SET RIGTIG FORDELT PÅ LAB-MÅLGRUPPER?

	Ledig, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, § 6, nr. 1	Jobparat, der modtager kontanthjælp, § 6, nr. 2	Aktivitetsparat, der modtager kontanthjælp, § 6, nr. 3	I alt
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	26	19	26	71
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller ophævet, hvis det var en klagesag	3	9	3	15
Nej, sagen ville blive hjemvist, hvis det var en klagesag, fordi der mangler væsentlige oplysninger	5	4	0	9
I alt	34	32	29	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Hjemvisning grundet manglende sagsoplysning

Vi har vurderet, at vi ville hjemvise ni sager grundet manglende sagsoplysning.

Dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere

At vi ser sager om dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, som vi ville hjemvise, skyldes, at der i sagen mangler oplysninger om borgerens tidligere beskæftigelse og kompetencer, samt hvad borgerens jobmål i øvrigt er.

Hjemvisning betyder, at Ankestyrelsen sender sagen tilbage til kommunen, som skal behandle og afgøre sagen igen. Vi hjemviser eksempelvis, hvis der mangler oplysninger eller er sket alvorlige sagsbehandlingsfejl.

Ændring betyder, at Ankestyrelsen sætter et andet resultat i stedet for det resultat i sagen, som kommunen er kommet frem til.

Ophævelse betyder, at Ankestyrelsen ophæver kommunens afgørelse som ugyldig uden at sætte noget andet resultat i stedet, og vi beder ikke kommunen om at se på sagen igen.

Der mangler oplysninger om, hvorfor der eksempelvis skal ske et brancheskift væk fra en branche, hvor der er jobmuligheder. Derfor ville vi ikke kunne vurdere, om det etablerede praktik er den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere

Blandt sagerne om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager ser vi ikke sager, som vi ville hjemvise, selvom vi har set flere sager, hvor borgerens jobmål eller borgerens erhvervsbaggrund i øvrigt ikke fremgik af sagen.

Det skyldes, at borgere i denne målgruppe er længere væk fra arbejdsmarkedet. Det vil sige, at de ikke kan finde et arbejde inden for tre måneder med de ressourcer og udfordringer, som de har. Derfor anses etablering af virksomhedspraktik at være relevant med henblik på henholdsvis at afklare og udvikle jobmål og at træne kompetencer med sigte på at opnå løntimer, selvom borgerens jobmål og erhvervsbaggrund ikke fremgår af sagens oplysninger. Jobmål for de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er – i modsætning til jobparate kontanthjælps- og dagpengemodtagere -ikke altid afklaret og ligger længere ude i fremtiden.

Der skal dog bemærkes, at der også for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan tidligere erhvervserfaring være relevant, uanset hvor beskeden den er.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- For at kunne vurdere, hvorvidt tilbud om virksomhedspraktik kan anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på, skal der i sagen være oplysninger om borgerens:
 - Erhvervserfaring
 - Jobmål
 - Forudsætninger for at varetage et arbejde, herunder borgerens kompetencer og ressourcer samt eventuelle skånehensyn.

Grunde til ændring eller ophævelse af afgørelsen

Vi har vurderet, at vi ville ændre eller ophæve 15 sager. Årsager til ændring/ophævelse i sager om jobparate kontanthjælps- og dagpengemodtager er anderledes end i sager om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere

Dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere står fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet, og det er vurderet, at de er i stand til at påtage sig et ordinært job. De står til rådighed for det arbejde, som de kan varetage, herunder også arbejde, som er uden for deres tidligere arbejdsområde. Derfor skal der tages udgangspunkt i borgerens allerede eksisterende kompetencer sammenholdt med behovet for arbejdskraft inden for det pågældende arbejdsområde, når der foretages en vurdering af, hvad er den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på.

Når vi ville ændre eller ophæve afgørelsen i 12 sager om borgere i disse to målgrupper, handler det derfor primært om, at borgerens jobmål og/eller erhvervskompetencer er inden for brancher, hvor der er gode jobmuligheder eller mangel på arbejdskraft, og virksomhedspraktikken er etableret inden for en anden branche.

I de fleste sager er der ikke oplysninger, som tyder på, at brancheskift eller påbegyndelse af uddannelsen vil være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på. Vi ville derfor vurdere, at borgere i disse målgrupper hurtigere vil kunne komme i arbejde inden for den branche, hvor de har kompetencer og/eller erfaring, og som er i overensstemmelse med deres jobmål. I den forbindelse må vi antage, at borgerens jobmål, som fremgår af sagens oplysninger, er vurderet til at være den hurtigste måde til at borgeren kan opnå en varig beskæftigelse.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 34-20 fastslået bl.a., at udnyttelse af borgerens allerede foreliggende kvalifikationer måtte gå forud for ny uddannelse med henblik på brancheskift.

I en sag ville vi ændre varighed af praktikken, hvilket vi uddyber længere nede i dette kapitel.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere står ikke fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet, da det er vurderet, at de ikke er i stand til at påtage sig et ordinært job inden for tre måneder.

Etablering af virksomhedspraktik med henblik på henholdsvis at afklare og udvikle jobmål og at træne kompetencer med sigte på at opnå løntimer, er for denne gruppe relevant uanset borgerens jobmål og erhvervsbaggrund, idet jobmål for borgere enten ikke er afklaret eller ligger langt ude i fremtiden. Derfor kan der ikke - ved vurderingen af, hvad den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på er -

**FOKUS PÅ AT
AFKLARE/UDVIKLE
KOMPETENCER**

tages primært udgangspunkt i de allerede eksisterende kompetencer sammenholdt med behov for arbejdskraft.

Tre sager om tilbud med virksomhedspraktik til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere ville være blevet ændret af andre årsager. I to sager ville vi ændre varighed af praktikken. I den tredje sag er virksomhedspraktik etableret i den virksomhed, hvor borgeren senest har haft ansættelse, hvilket ikke er i overensstemmelse med reglerne, idet betingelsen om, at praktikken ligger inden for en ny arbejdsfunktion ikke var opfyldt.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Ved etablering af virksomhedspraktik skal der tages udgangspunkt i borgerens kompetencer og erhvervs erfaring sammenholdt med behovet for arbejdskraft inden for arbejdsområdet.
- Virksomhedspraktik inden for en anden branche bør kun etableres, hvis brancheskift eller eventuel uddannelse anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på. I så fald bør grundlaget for denne vurdering fremgå af sagens oplysninger.

Vurderingen af afgørelsens rigtighed bygger på overholdelse af betingelser for tilbud og betingelser for bevilling af virksomhedspraktik, herunder formålskravet.

MATERIELLE BETINGELSER

Afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik skal opfylde en række betingelser, herunder:

- hvorvidt tilbud om virksomhedspraktik kan anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på og hel eller delvis selvforsørgelse, LAB § 53
- om formålskravet for virksomhedspraktik kan anses for opfyldt, LAB §§ 57 og 58
- hvorvidt praktikkens varighed er i overensstemmelse med reglerne, LAB § 61.

Overholdelsen af disse betingelser beskrives i de efterfølgende afsnit i dette kapitel. Derudover er der særlige krav, heriblandt om det præcise formål med praktikken, som er beskrevet i kapitel 3.

FOKUS PÅ BORGERENS FORUDSÆTNINGER OG HURTIGSTE VEJ TIL VARIG BESKÆFTIGELSE

Afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik skal overholde de overordnede betingelser i LAB § 53. Det betyder, at tilbud om virksomhedspraktik skal gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger med henblik på, at borgeren, så hurtigt som det efter omstændighederne er muligt, opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse. Praktikken skal så vidt muligt være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft.

§

LAB

§ 53. Tilbud skal så vidt muligt være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft, og gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger, med henblik på at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse, jf. dog stk. 2-8 og § 54.

...

Stk. 4. For personer omfattet af § 6, nr. 1-3, 7, 8 og 12, kan tilbud uanset stk. 1 fastsættes af jobcenteret under hensyn til konkrete behov på arbejdsmarkedet, og tilbud efter kapitel 11 om virksomhedspraktik og kapitel 14 om vejledning og opkvalificering kan gives, med henblik på at personen opnår samfundsmæssig forståelse. Tilbuddet skal dog altid være tilpasset personens helbredstilstand.

Det betyder, at kommunen, uanset § 53, stk. 1, kan give et tilbud om virksomhedspraktik, som ikke umiddelbart falder inden for den borgerens ønsker, fx i tilfælde, hvor et tilbud retter sig mod et område med gode jobmuligheder, og hvor kommunen har vurderet, at det netop er det, der skal til, for at bringe borgeren tættere på hel eller delvis selvforsørgelse.

Et tilbud om virksomhedspraktik kan gives med det formål, at borgeren skal opnå samfundsmæssig forståelse. Det kan være tilfældet, hvis en borger mangler grundlæggende forståelse for samfundsmæssige normer, og som følge heraf ikke har arbejdsmarkedstilknytning. I så fald vil der kunne gives tilbud, som giver indsigt i disse normer og dermed forbedrer borgers mulighed for job.

Tilbud om virksomhedspraktik skal altid tage hensyn til persons helbredstilstand og må ikke forværre en persons helbredssituation.

Ved gennemgang af sager har vi ikke set eksempler på, at praktikken er bevilget efter § 53, stk. 4, dvs. tilbud, som ikke er inden for borgerens ønske, men med begrundelsen i, at tilbud er rettet mod et område med gode jobmuligheder, og som vurderes at være netop det, som skal til, for at bringe borgeren tættere på hel eller delvis selvforsørgelse. Vi har heller ikke set sager, hvor praktikken er givet med det formål, at borgeren skal opnå samfundsmæssig forståelse.

Eksempler på manglende overholdelse af LAB § 53

Disse overordnede betingelser er overholdt i 75 ud af de 95 sager, mens de ikke er overholdt i 11 sager. I de sidste ni sager mangler der oplysninger i sagen i forhold til at kunne foretage denne vurdering. Det fremgår af tabel 2.2.

TABEL 2.2 ER DE OVERORDNEDE BETINGELSER I LAB § 53 OPFYLDT?

	Antal
Ja	75
Nej	11
Fremgår ikke – der mangler oplysninger	9
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Sager, hvor betingelserne er opfyldt

Det betyder, at den etablerede virksomhedspraktik i 75 sager er givet i overensstemmelse med borgerens forudsætninger, herunder kompetencer og jobmål, og det er vurderet, at det må anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på.

Blandt de sager, hvor de overordnede betingelser i LAB § 53 er overholdt, er der fire sager, hvor vi vurderer, at afgørelsen alligevel ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Det skyldes andre forhold, som vi beskriver senere i dette kapitel.

SELVFUNDEN PRAKTIK

Dagpengemodtagere samt jobparate- og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har ret til tilbud om virksomhedspraktik, som de selv har fundet, jf. LAB § 57, stk. 3.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BETINGELSERNE I LAB § 53 ER OPFYLDT

Borgeren, som er dagpengemodtager, skal deltage i fire ugers virksomhedspraktik som rengøringsassistent. Borgeren er uddannet som serviceassistent og har tidligere arbejdet med rengøring. Formålet med virksomhedspraktikken er optræning inden for personens jobmål, som kan indgå i personens cv og jobsøgning. Der er ifølge arbejdsmarkedsbalancen gode jobmuligheder for rengøringsassistenter.

Det er vurderet, at sagen er rigtigt afgjort. Da borgeren er ved at opbruge sin ret til dagpenge, er det fornuftigt at forsøge på alle mulige måder at skabe kontakt til arbejdsmarkedet inden for kendte og relevante områder.

Selvfunden praktik

I den situation, hvor borgeren selv har fundet praktikken, skal de overordnede betingelser efter LAB § 53 ikke være opfyldt, men alene betingelserne i kapitel 11 i LAB, herunder bestemmelserne om formålet for virksomhedspraktik, jf. LAB §§ 57 og 58, og rimelighedskravet, jf. LAB § 63 og BAB § 65.

Dagpengemodtagere og jobparate- og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har ret til tilbud om virksomhedspraktik, som de selv har fundet, jf. LAB § 57, stk. 3.

Det betyder, at for selvfundne tilbud om virksomhedspraktik skal jobcenteret ikke foretage en vurdering af personens ønsker og forudsætninger eller arbejdsmarkedets behov med henblik på, at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse. Jobcenteret vil have mulighed for at give et supplerende tilbud sideløbende hermed, forudsat at det ikke hindrer, at personen kan deltage i det selvfundne tilbud, fx hvis det selvfundne tilbud er på få timer dagligt, og jobcenteret skønner, at et yderligere tilbud vil kunne styrke personens muligheder for at få job.

Ud fra de 95 sager, som vi har gennemgået i forbindelse med denne undersøgelse, var 23 en selvfunden praktik. Disse sager indgår blandt de sager, som opfylder betingelserne i § 53 i tabel 1.2. Det er primært dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, som selv har fundet en virksomhedspraktik (henholdsvis ti og ni sager). Derudover er der fire sager, hvor aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere selv har fundet en virksomhedspraktik.

ANSÆTTELSE EFTER PRAKTIK

I tre ud af de 23 sager med selvfundne virksomhedspraktik, er der oplyst, at borgeren efterfølgende er kommet i ordinær beskæftigelse eller løntilskudsansættelse.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BORGEREN ER KOMMET I ANSÆTTELSE EFTER SELVFUNDEN VIRKSOMHEDSPRAKTIK

Borger, som er jobparat kontanthjælpsmodtager, har fundet en virksomhedspraktik som butiksmedhjælper hos bilforhandler, 4 uger, 37 timer om ugen. Formålet er at opnå ordinære løntimer.

Borgers jobmål er bl.a. butiksmedhjælper, hvor der ifølge arbejdsmarkedsbalancen er gode jobmuligheder. Der er aftalt telefonisk opfølgning, og det ses af journalnotat, at der har været afholdt en samtale mellem, borger og jobcenter. Der er efterfølgende etableret løntilskudsansættelse i virksomheden.

NÅR DET IKKE ER DEN HURTIGSTE VEJ TIL BESKÆFTIGELSE

Sager, hvor betingelserne i LAB § 53 ikke er opfyldt

I 11 sager vurderer vi, at overordnede betingelser for tilbud i LAB § 53 ikke er opfyldt, da det er vurderet ikke at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på. Heriblandt er der ingen sager om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Men der er sager om både dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere.

De sager ville blive ophævet/ændret i Ankestyrelsen, da vi ser, at borgeren har kompetencer, erhvervs erfaring eller jobmål inden for områder, hvor der er gode jobmuligheder eller mangel på arbejdskraft. I sagerne var der ikke oplysninger, som tyder på, at den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på var ved brancheskifte eller påbegyndelse af en uddannelse.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BETINGELSERNE I LAB § 53 IKKE ER OPFYLDT

Borger er jobparat kontanthjælpsmodtager og skal i praktik som servicemedarbejder (ejendomsservice/vicevært med opgaver). Praktikens varighed er fire uger, 25 timer om ugen.

Det er beskrevet, at der skal arbejdes med øgning af timetal i praktikken. Formålet er at træne jobmålskompetencer og en hurtig tilbagevenden til det ordinære arbejdsmarked. Praktikken tilrettelægges med udgangspunkt i borgerens jobmål og bidrager til, at borgeren "får noget på cv'et", der er relevant for borgerens jobmål.

Det fremgår af Min Plan, at borgerens jobmål er pædagogmedhjælper, hvorfor det må antages, at det er vurderet til at være hurtigste vej til beskæftigelse. Der er i sagen ikke yderligere oplysninger om borgerens uddannelses- og erhvervserfaring.

Det fremgår af arbejdsmarkedsbalancen, at der er gode jobmuligheder som pædagogmedhjælper, hvorfor det vurderes, at brancheskift ikke ville være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på trods af, at der også er mangel på arbejdskraft som servicetekniker, rengøring og ejendomsservice.

Sager, hvor det ikke fremgår om betingelserne i LAB § 53 er opfyldt

Ni sager ville vi hjemvise, da vi mangler oplysninger for at vurdere, om betingelserne i LAB § 53 er opfyldt, dvs. om tilbud om virksomhedspraktik er den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på. Det fremgår ikke fra sagens oplysninger, hvilket jobmål borgeren har. Borgerens tidligere beskæftigelse og kompetencer fremgår heller ikke. Blandt disse sager er der ingen sager om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR VI MANGLER OPLYSNINGER FOR AT VURDERE, OM BETINGELSERNE I LAB § 53 ER OPFYLDT

Det fremgår af sagen, at borgeren er dagpengemodtager og skal deltage i en tre ugers virksomhedspraktik som marketingmedarbejder. Der er ifølge arbejdsmarkedsbalancen gode jobmuligheder som marketingmedarbejder.

Formålet med praktikken er træning af jobmålskompetencer. Praktikken tilrettelægges med udgangspunkt i borgerens jobmål og bidrager til, at borgeren "får noget på CV'et", der er relevant for borgerens jobmål.

I sagen er der ikke oplysninger om borgerens tidligere beskæftigelse, herunder jobmål. Derfor kan vi ikke vurdere, om det er den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på, selvom der er gode jobmuligheder i branchen.

Sagen ville blive hjemvist, hvis det var en klagesag.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere

Vi vurderer i alle sager, hvor der er bevilget virksomhedspraktik til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, at betingelserne i § 53 er opfyldt. I blandt disse ser vi sager, hvor der ikke er oplysninger om borgerens jobmål og erhvervsbaggrund. Vi ser dog også, at i disse sager er virksomhedspraktik etableret med henblik på afklaring og udvikling af jobmål og træning af kompetencer med henblik på at opnå løntimer.

Vi vurderer, at betingelserne i § 53 er opfyldt i disse sager, selvom borgerens jobmål og forudsætninger ikke fremgår af sagens oplysninger. Det skyldes, at borgere i den målgruppe er langt fra arbejdsmarkedet, og det vurderes, at de ikke vil kunne finde et arbejde inden for tre måneder med de ressourcer og udfordringer, de har. Jobmål for denne målgruppe ligger længere ude i fremtiden og er muligvis endnu ikke fastsat.

Derfor er etablering af virksomhedspraktik med henblik på at afklare og udvikle kompetencer relevant, idet borgere i denne målgruppe oftest vil have behov for yderligere afklaring af, hvilket arbejde de kan varetage og evt. opkvalificering og træning af kompetencer for at kunne komme på arbejdsmarkedet.

AKTIVITETSPARATE HAR IKKE ALTID FASTSAT JOBMÅL

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BETINGELSERNE I LAB § 53 ER OPFYLDT, SELVOM VI IKKE KENDER BORGERENS JOBMÅL OG FORUDSÆTNINGER

Borgeren er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, som deltager i en 13 ugers virksomhedspraktik på et uddannelsessted. Borgeren er langt fra arbejdsmarkedet, og skal i starten af praktik have små opgaver og hjælpe med skemalægning. Mødetiden er 3 dage om ugen kl. 9-11, og hensigten er, at kunne bygge mere på efterhånden.

Praktikken er forlænget i to måneder, og der er en kontaktperson. Der er aftalt opfølgning hver fjerde uge og kontakt ved mere end to sygedage. Formålet med praktikken, afklaring af jobmål, synes at være helt relevant.

RÅDIGHEDSAFPRØVENDE TILBUD

Efter LAB § 54, kan tilbud om bl.a. virksomhedspraktik for dagpengemodtagere fastsættes som et rådighedsafprøvende tilbud, hvis der er tvivl om, hvorvidt personen har den fornødne vilje til at medvirke aktivt i indsatsen.

§

LAB

§ 54. For personer omfattet af § 6, nr. 1, kan tilbud uanset § 53, stk. 1, § 57, stk. 1, § 58, stk. 1, § 67, stk. 1, og § 92 fastsættes af jobcenteret som rådighedsafprøvende tilbud, hvis jobcenteret vurderer, at der er tvivl om, hvorvidt personen har den fornødne vilje til at medvirke aktivt i indsatsen.

Stk. 2. Tilbuddet gives med henblik på at afprøve persons vilje til medvirken i og rådighed for den aktive indsats.

Ingen eksempler på praktik som rådighedsafprøvende tilbud

I ingen af de 95 sager var der givet virksomhedspraktik som et rådighedsafprøvende tilbud.

FORMÅLET MED VIRKSOMHEDSPRAKTIK

Afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik skal også opfylde betingelserne i LAB §§ 57 og 58. Det vil sige, at tilbud om virksomhedspraktik skal gives til de ledige borgere, som

kun vanskeligt kan opnå eller fastholde beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked eller i løntilskudsansættelse.

Tilbud om virksomhedspraktik gives med henblik på at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer. Virksomhedspraktik har således at gøre med kompetenceudvikling i bred forstand og afklaring af jobmål, således at personen kommer tættere på selvforsørgelse.

Det fremgår af LAB § 59, stk. 1 og BAB § 60, stk. 2, at det præcise formål med praktikken skal aftales ved indgåelse af praktikken. Vi henviser til kapitel 3, hvor disse regler er nærmere beskrevet.

§

BETINGELSERNE FOR VIRKSOMHEDSPRAKTIK I LAB §§ 57 OG 58

§ 57. Personer omfattet af § 6, som kun vanskeligt kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale løn- og arbejdsvilkår eller med løntilskud, kan få tilbud om virksomhedspraktik hos private og offentlige arbejdsgivere.

...

Stk. 3. Personer omfattet af § 6, nr. 1-3, har ret til tilbud om virksomhedspraktik, som de selv har fundet, såfremt betingelserne i dette kapitel i øvrigt er opfyldt. Arbejdsgiveren og personen aftaler varigheden af virksomhedspraktik, jf. dog § 61.

§ 58. Tilbud om virksomhedspraktik gives med henblik på at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer og at afklare og bringe personen tættere på jobmål, ved at personen deltager i konkrete arbejdsopgaver og indgår i kollegiale sammenhænge.

...

Bestemmelsen indebærer yderligere en præcisering af, at et praktikforløb skal bringe personen tættere på sit jobmål ved, at personen under praktikken deltager i konkrete arbejdsopgaver og indgår i kollegiale sammenhænge. Dermed understreges det, at praktikken skal have en klar retning for den enkelte ledige, hvilket sker ved, at personen indgår i konkrete og meningsfulde arbejdsopgaver og arbejdsammenhænge på virksomheden.

Ingen eksempler på, at betingelserne i LAB § 57 og 58 ikke er overholdt

**PRAKTIK MED
HENBLIK PÅ AT AF-
KLARE OG UDVIKLE
KOMPETENCER/
JOBMÅL**

Betingelserne i LAB §§ 57 og 58 er overholdt i alle de 95 sager, som vi har gennemgået i forbindelse med denne undersøgelse. I samtlige sager ser vi, at tilbuddet om praktikken er givet enten med henblik på at afklare og udvikle borgernes kompetencer og/eller jobmål. I de fleste sager ser vi desuden, at praktikken er givet inden for arbejdsfunktioner, hvor der enten er gode jobmuligheder eller mangel på arbejdskraft.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, SOM OPFYLDER BETINGELSERNE I LAB §§ 57 OG 58

Borgeren er jobparat kontanthjælpsmodtager og skal i 4 ugers virksomhedspraktik som rengøringsassistent, 30 timer om ugen. Borgerens jobmål er bl.a. rengøringsassistent, hvor der er gode jobmuligheder ifølge arbejdsmarkedsbalancen.

Borgeren skal bl.a. oplæres i rengøring hos private kunder og borgere visiteret fra kommunen. Formålet med praktikken er at opnå ordinære løntimer. Efterfølgende er der etableret løntilskudsansættelse i samme virksomhed.

VARIGHED AF VIRKSOMHEDSPRAKTIK

For at vi vurderer, at afgørelsen er gyldig, skal den også overholde betingelserne om varighed, som de er beskrevet i LAB § 61.

En virksomhedspraktik kan have en varighed på maksimal fire uger for personer, som er tæt på arbejdsmarked, herunder dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere. Der gælder en maksimal varighed på 13 uger for personer, der er længere væk fra arbejdsmarkedet, herunder aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

§

BETINGELSERNE OM VARIGHED, LAB § 61, STK. 1

§ 61. Et tilbud om virksomhedspraktik kan have en varighed på op til

- 1) 4 uger for personer omfattet af § 6, nr. 1, 2 og 4, og personer omfattet af § 6, nr. 12, som er jobparate og
- 2) 13 uger for personer omfattet af § 6, nr. 3 og 5-11, personer omfattet af § 6, nr. 12, som er aktivitetsparate, og personer omfattet af § 6, nr. 13.

Enkelte eksempler på, at betingelserne i LAB § 61, stk. 1 ikke er opfyldt

Betingelserne om varighed er opfyldt i 91 ud af de 95 sager, mens de ikke er opfyldt i fire sager, se tabel 1.3.

TABEL 2.3 ER BETINGELSERNE OM VARIGHED, LAB § 61, STK. 1, OPFYLDT?

	Antal
Ja	91
Nej	4
Fremgår ikke – der mangler oplysninger	0
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

I tre ud af de fire sager, hvor betingelserne om varighed ikke er opfyldt, ville vi ændre varighed af praktikken, således at den ikke overskred varighedsbegrænsninger. Formålet for praktikken og de overordnede betingelser er opfyldt i disse tre sager.

I den fjerde sag, hvor betingelserne om varighed ikke er opfyldt, manglede vi oplysninger for at vurdere, om praktikken inden for området er den hurtigste vej til arbejdsmarkedet for borgeren, hvorfor sagen ville blive hjemvist, hvis vi ikke uden videre ville kunne indhente oplysninger fra kommunen.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BETINGELSERNE OM VARIGHED AF PRAKTIK IKKE ER OPFYLDT

Der er etableret en virksomhedspraktik for en jobparat kontanthjælpsmodtager, som butiksassistent. Det fremgår af Min Plan, at borgerens mål er butiksmedhjælper, hvor der er gode jobmuligheder.

Opgaver i praktikken er forefaldende arbejde, og praktikken er 37 timer om ugen. Praktikens varighed er fire uger og to dage.

Selvom der kun er tale om to dage, ville Ankestyrelsen ændre afgørelsen, så den ikke overskred varighedsbegrænsningen.

Varighed ved forlængelse af praktik

Det fremgår af LAB § 61, stk. 2, at aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har mulighed for at få forlænget perioden for virksomhedspraktikken med op til 26 uger. Herefter vil der – hvis personen hen mod udgangen af perioden på 26 uger ud fra en konkret vurdering har et helt særligt behov for en længere periode – kunne ske yderligere forlængelse af praktikken med op til 13 uger ad gangen.

Det er ikke muligt for dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere at få forlænget deres virksomhedspraktik.

§

VARIGHED VED FORLÆNGELSE, LAB § 61, STK. 2

§ 61

Stk. 2. For personer omfattet af stk. 1, nr. 2, kan perioden efter en konkret vurdering forlænges op til 26 uger. Har personen hen mod udgangen af perioden på 26 uger ud fra en konkret vurdering et helt særligt behov for en længere periode, kan perioden forlænges yderligere med op til 13 uger ad gangen.

Hvis virksomhedspraktikken forlænges, skal betingelserne i LAB § 61, stk. 2 være opfyldt. Det er således en betingelse for en forlængelse, at jobcenteret finder, at borgeren har behov for en forlængelse af praktikforløbet for, at formålet med praktikken kan opfyldes. I vurderingen skal der indgå, om personen har konkrete individuelle behov for yderligere afklaring eller udvikling af kompetencer. Det kan fx være tilfældet, hvis

AKTIVITETSPARATE KAN FÅ FORLÆN- GET PRAKTIKKEN

det vurderes, at en forlængelse vil styrke personens faglige kompetencer inden for et arbejdsområde yderligere.

Det vil fortsat gælde, at et tilbud generelt skal tilrettelægges, så det kan gennemføres på så kort tid som muligt under hensyn til personens forudsætninger og behov.

Eksempler på forlængelse af virksomhedspraktikken

I 21 af de 95 sager er virksomhedspraktikken blevet forlænget. Det fremgår af sidste kolonne i tabel 1.4.

Ser vi på forlængelse blandt de tre LAB-målgrupper, er der ingen dagpengemodtagere, som har fået forlænget deres virksomhedspraktik, hvilket er i overensstemmelse med reglerne.

Blandt jobparate kontanthjælpsmodtagere ser vi to eksempler på forlængelse af virksomhedspraktikken, hvilket ikke er i overensstemmelse med betingelserne om forlængelse.

Endelig ser vi 19 sager om virksomhedspraktik til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, hvor praktikken er blevet forlænget. Blandt disse er der én sag, hvor der mangler oplysninger i forhold til at vurdere, om den er i overensstemmelse med reglerne. Det fremgår af sagen, at praktikperioden er forlænget, dog er der ikke oplysninger i sagen, som understøtter en forlængelse af praktikken. De restende 18 sager er i overensstemmelse med regler om forlængelse af virksomhedspraktikken.

TABEL 2.4 ER VIRKSOMHEDSPRAKTIKKEN BLEVET FORLÆNGET FORDELT PÅ LAB-MÅLGRUPPER?

	Ledig, der modtager arbejdsløshedsgpenge, § 6, nr. 1	Jobparat, der modtager kontanthjælp, § 6, nr. 2	Aktivitetsparat, der modtager kontanthjælp, § 6, nr. 3	I alt
Ja, perioden er blevet forlænget	0	2	19	21
Nej, perioden er ikke blevet forlænget	34	30	10	74
Fremgår ikke af sagen	0	0	0	0
I alt	34	32	29	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, DER OPFYLDER BETINGELSERNE OM VARIGHED, HERUNDER FORLÆNGELSE

En aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager fik bevilget en 13 ugers virksomhedspraktik i et supermarked. Borgeren skulle arbejde som butiksmedhjælper og have opgaver som kassebetjening og vareopfyldning. Der er ifølge arbejdsmarkedsbalancen gode jobmuligheder som butiksmedhjælper.

Borgerens tidligere beskæftigelse er ikke oplyst, men borgeren angiver at have erfaring med kassebetjening. Det fremgår også, at borgeren søger ufaglært arbejde og har skånehensyn i forhold til bl.a. tunge løft.

Formålet med virksomhedspraktikken er, at borgeren kan opnå fastansættelse og udvikle og afklare kompetencer. Praktikken starter med at være 12 timer om ugen.

Praktikken er forlænget med 13 uger, og borgeren stiger i arbejdstid og får flere arbejdsopgaver. Der ses at være afholdt en opfølgningssamtale.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Kommunen skal ved afgivelse af tilbud om virksomhedspraktik til dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere sikre sig, at praktikken ikke varer længere end 4 uger.
- Kommunen skal sikre sig at det bevilgede tilbud om praktik til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere ikke varer længere end 13 uge, dog med eventuel mulighed for forlængelse efter en konkret vurdering.

TIDLIGERE PRAKTIK ELLER ANSÆTTELSE I SAMME VIRKSOMHED

Tidligere ansættelse i samme virksomhed

Dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere kan ikke få tilbud om virksomhedspraktik i den virksomhed,

hvor de senest har været ansat, herunder med offentlig tilskud.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan derimod, under visse betingelser, få tilbud om virksomhedspraktik i samme virksomhed, hvor de senest har haft ansættelse. Der er en forudsætning, at praktikken skal være inden for en ny arbejdsfunktion, end den, som borgeren har haft i det seneste ansættelse.

For alle tre målgrupper gælder, at der ikke er noget til hinder for, at virksomhedspraktikken, efter en konkret vurdering, etableres i samme virksomhed, hvor borgeren tidligere har haft ansættelse, så længe der ikke er tale om borgerens seneste ansættelse.

§

PRAKTIK PÅ DET SENESTE ANSÆTTELSSESSTED, BAB § 61, STK. 2 OG 3.

§ 61. ...

Stk. 2. For personer omfattet af § 1, nr. 1, 2, 4, og nr. 12, som er jobparate, kan tilbud om virksomhedspraktik ikke tilbydes i den virksomhed, hvor personen senest har været ansat, herunder hvis ansættelsen har været med offentligt tilskud.

Stk. 3. Andre personer omfattet af § 1 end de under stk. 2 nævnte, kan efter en konkret vurdering tilbydes virksomhedspraktik på den arbejdsplads, hvor de senest har været ansat, forudsat at praktikken ligger inden for en ny arbejdsfunktion. Forskellen på de to arbejdsfunktioner skal fremgå af den indgåede praktikaftale.

...

Et eksempel på praktik på det seneste ansættelsessted

Vi har set én ud af de 95 sager, hvor borgeren har fået bevilget virksomhedspraktik i samme virksomhed og i samme arbejdsfunktion, hvor borgeren senest har været ansat med løn-tilskud, hvilket ikke er i overensstemmelse med reglerne.

VITAS

VITAS er et digitalt ansøgnings- og bevillingssystem, hvor virksomheder kan ansøge om oprettelse af virksomhedsrettede tilbud (praktik og løntilskud) og en række andre ordninger. Ansøgningerne behandles og godkendes af sagsbehandlere i det lokale jobcenter.

HUSK REGEL OM FORLÆNGELSE VED FLERE PRAKTIKKER SAMME STED

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BORGEREN SENEST HAR VÆRET I LØNTILSKUDSANSÆTTELSE

Borgeren er bevilget en virksomhedspraktik i 13 uger som pedelmedhjælper hos en virksomhed inden for ejendomsservice. Målet med praktikken er, at borger kan udvikle og afklare sine kompetencer, så praktikken direkte kan føre til timer, hvor borgeren ansættes og får løn fra virksomheden.

Borgeren er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager og er langt fra arbejdsmarkedet.

Borgeren skal arbejde i praktikken 16 timer om ugen. Derudover arbejder borgeren lønnet i samme virksomhed 4 timer om ugen, som borgeren får løn for.

Det er oplyst, at borgeren skal udføre forfaldende arbejde i form af affaldssortering, feje, vaske og holde orden diverse steder, og holde udendørs områder pæne og vedligeholdte.

Det er anført i ansøgning i det digitale ansøgningsystem VITAS, at borgeren ikke tidligere har været ansat i virksomheden. Samtidig er det beskrevet i VITAS, at det var svært at placere borgeren i en praktik grundet massive problemer, herunder misbrug og helbredsproblemer. Det er yderligere beskrevet, at borgeren har været i praktik i samme virksomhed fra november 2018 til november 2019 og den 3. februar 2020 er overgået til løntilskud samme sted.

Nuværende praktikperiode er bevilget fra den 5. august 2020. Borgeren har haft samme arbejdsfunktioner.

Afgørelsen ville være blevet ophævet, hvis det var en klagesag.

Tidligere praktik i samme virksomhed

Efter reglerne er der ikke noget til hinder for, at borgeren kan få bevilget virksomhedspraktik i en virksomhed, hvor borgeren tidligere har været i praktik, idet der ikke er tale om en ansættelse. Hvis der er tale om en forlængelse af praktikperioden, skal reglerne om varighed og forlængelse dog følges.

Reglen om, at der kun er aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som efter en konkret vurdering vil have mulighed for

at forlænge perioden for virksomhedspraktikken op til 26 uger, ændrer ikke ved, at det efter en konkret vurdering er muligt at give flere forskellige praktikforløb efter hinanden til dagpenge-modtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, hvis der er et helt konkret behov herfor.

Det kan fx dreje sig om et nyt forløb på den pågældende virksomhed inden for en anden arbejdsfunktion. Tildeles der flere praktikker til en person, skal det være tydeligt i beskrivelsen af indholdet, hvordan de enkelte forløb adskiller sig fra hinanden.

Hvis det derimod vurderes, at der er behov for et nyt forløb inden for samme arbejdsfunktioner, kan virksomhedspraktik etableres i en anden virksomhed.

Enkelte eksempler på flere praktikker samme sted

I seks ud af de 95 sager er praktikken givet i samme virksomhed, hvor borgeren tidligere har været i virksomhedspraktik.

I én af sagerne er der ikke oplysninger om tidspunktet og/eller arbejdsfunktioner i tidligere praktik, så vi kan vurdere, om der i virkeligheden var tale om en forlængelse. Sagen handler om praktikken til en jobparat kontanthjælpsmodtager, hvorfor en forlængelse af praktikken ikke er i overensstemmelse med reglerne. Den sag ville dog være ophævet/ændret på grund af andre forhold.

I de resterende fem sager kan vi se, at praktikken enten ikke er givet i forlængelse af en afsluttet praktik i samme virksomhed, eller at praktikken er bevilget med fokus på en anden arbejdsfunktion.

FOKUS PÅ ANDEN ARBEJDSFUNKTION VED FLERE PRAKTIKKER SAMME STED

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR DER ER BEVILGET ET NYT FORLØB INDEN FOR EN ANDEN ARBEJDSFUNKTION

En dagpengemodtager har fået en 4 ugers virksomhedspraktik i et supermarked, 37 timer om ugen.

Praktikkens formål er at opnå løntimer. Arbejdsopgaverne er beskrevet som alt forefalden arbejde i butikken. Praktikken er givet i overensstemmelse med borgerens jobmål.

Det fremgår dog af sagen, at borgeren umiddelbart inden bevilling af virksomhedspraktik som butiksmedhjælper har været i 4 ugers praktik i samme virksomhed. Borgeren har dog været i praktik i en anden arbejdsfunktion, som postfunktionær. I den tidligere praktik er arbejdsfunktion beskrevet som arbejde med forfalden arbejde, oplæring i post og kassearbejde.

Selvom der er overlap mellem nogle af arbejdsopgaverne, vurderer vi, at der er tale om forskellige arbejdsfunktioner, da den ene er som postmedarbejder og den anden som butiksmedarbejder i dagligvarebutik. Dermed er der ikke tale om en forlængelse af praktikken.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Kommunen skal sørge for, at praktikken ikke bevilges i den virksomhed, hvor borgeren senest har været ansat, herunder med offentlig tilskud. Aktivitetsparate kon-tanthjælpsmodtagere kan efter en konkret vurdering få tilbud om virksomhedspraktik i samme virksomhed, hvor de senest har haft ansættelse, dog under den forudsætning, at praktikken er inden for en anden arbejdsfunktion, end den, som borgeren har haft i det seneste ansættelse. Forskellen på de to arbejdsfunktioner skal fremgå af den indgåede praktikaftale.

Særlige krav til virksomhedspraktik

I dette kapitel beskriver vi, hvorvidt kommunen i de gennemgåede sager har overholdt følgende krav til virksomhedspraktik, som fremgår af LAB og BAB:

- Er det præcise formål med praktikken beskrevet i en aftale mellem borgeren, virksomheden og kommunen?
- Er det aftalt, hvilke opgaver borgeren skal varetage/træne i praktikken, og er de forankret i konkrete delmål?
- Er der lagt en plan for opfølgning på ovenstående, og inddrages en kontaktperson på virksomheden i opfølgningen?
- Følges der op på ovenstående ift. forlængelser?
- Er reglerne omkring rimelighedskrav, Min Plan og TR-underskrift overholdt?

Vi foretager i dette kapitel ikke en vurdering af, om kommunens manglende overholdelse af disse krav har betydning for gyldigheden af afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik.

Vi bemærker, at ansøgninger om virksomhedspraktik behandles i VITAS, som er et digitalt ansøgnings- og bevillingssystem. Formålet med VITAS er at gøre det enkelt og effektivt for virksomheder at ansøge om oprettelse af virksomhedsrettede tilbud. VITAS skal bidrage til at sikre en effektiv sagsbehandling i jobcentrene ved at understøtte, at sagsbehandlingen overholder lovgivning og god forvaltningsmæssig praksis.

Vi bemærker i den forbindelse, at vi ikke har adgang til VITAS, og kun kan se de oplysninger, som kommunerne har sendt ind til os. Det betyder, at hvis kommunen ikke har sendt ansøgning og bevilling fra VITAS til os, kan vi eksempelvis ikke se i sagen, hvorvidt reglerne omkring rimelighedskrav og krav om, at der skal foreligge skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiver og tillidsrepræsentant samt krav om skriftlig tilkendegivelse ved forlængelse af praktik er overholdt.

Hvis sagerne havde været klagesager i Ankestyrelsen, ville vi anmode kommunen om at eftersende de manglende oplysninger fra VITAS. Vi henviser også til kapitel 5, hvor metoden er beskrevet.

I kapitlet beskriver vi følgende hovedpointer.

HOVEDPUNKTER

- I alle 95 sager fremgår det præcise formål med praktikken af sagens oplysninger. I forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik ser vi alle tre formål – opnåelse af ordinære løntimer, optræning af specifikke kompetencer og afklaring af job- eller uddannelsesmål – inden for de tre målgrupper.
- Vi ser mange eksempler på, at det fremgår i sagen, hvilke opgaver borgeren skal varetage/træne i praktikken. Blandt de sager, hvor opgaverne i praktikken fremgår, er der enkelte eksempler på, at opgaverne er forankret i konkrete delmål.
- Der er enkelte eksempler på sager, hvor borgeren sideløbende med praktik har ordinær løntimer. Her fremgår det ikke, hvilken arbejdsfunktion løntimerne er inden for og hvilke arbejdsfunktioner, der er en del af praktikken.
- En plan for opfølgning i praktikken fremgår i nogle af de gennemgåede sager, og der ses eksempler inden for alle tre målgrupper på, at denne plan ikke fremgår.
- Blandt sagerne, hvor aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har fået forlænget den bevilgede virksomhedspraktik, er der eksempler på en skriftlig tilkendegivelse om, at spørgsmålet om etablering af praktikken i mere end 13 uger har været drøftet mellem arbejdsgiveren og en medarbejderrepræsentant.
- Vi ser enkelte eksempler på, at det ikke fremgår, at der er udarbejdet Min Plan i forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik. Sagerne er fordelt på alle tre målgrupper.
- Vi ser, at det fremgår af sagens oplysninger i flere af de gennemgåede sager, at kommunen har undersøgt, om rimelighedskravet er opfyldt. Der er dog også eksempler på, at det ikke fremgår af sagens akter, hvorvidt rimelighedskravet er blevet undersøgt blandt sager vedrørende alle tre LAB-målgrupper.

I kapitlet kommer vi frem til følgende anbefalinger til kommunerne på baggrund af sagsgennemgangen.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Når virksomhedspraktikken tilrettelægges således, at borgeren sideløbende med praktik har ordinær løntimer i samme virksomhed, skal kommunen sikre sig, at løntimerne er inden for en anden arbejdsfunktion, og at det fremgår af sagen.
- Jobcenteret og arbejdsgiveren skal i samarbejde med borgeren aftale indholdet i tilbuddet om virksomhedspraktik, dvs. hvad borgeren skal lave i praktikken.
- Jobcenteret følger op på virksomhedspraktikken og inddrager arbejdsgiveren i nødvendigt omfang heri.
- I forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik skal jobcenteret sikre, at Min Plan udarbejdes eller opdateres.
- Inden bevilling af virksomhedspraktikken skal kommunen undersøge om rimelighedskravet er opfyldt, og sikre sig, at der er skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentanten om, hvorvidt rimelighedskravet er opfyldt.
- Ved forlængelse af praktikken, skal kommunen sikre, at der foreligger en skriftlig tilkendegivelse om, at spørgsmålet om etableringen har været drøftet mellem arbejdsgiveren og en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren.

AFTALE OM FORMÅLET OG OPGAVERNE

Jobcenteret og arbejdsgiveren aftaler i samarbejde med borgeren formålet med, indholdet i og varigheden samt omfanget af tilbuddet om virksomhedspraktik. Det præcise formål, som ønskes opnået med virksomhedspraktikken, skal fremgå af aftalen. Det fremgår af LAB § 59, stk. 1. Hensigten er, at der skal være et klart fokus på, hvad der ønskes opnået med forløbet for den enkelte person, og at dette skrives ind i aftalen.

§

LAB, § 59, STK. 1

§ 59. Ved indgåelse af aftale om virksomhedspraktik skal det præcise formål med praktikken aftales mellem personen, virksomheden og jobcenteret. Virksomhedspraktikken skal tilrettelægges, så den så vidt muligt kombineres med eller efterfølges af timer, hvor personen ansættes ordinært som lønmodtager. Ordinære løntimer skal finde sted inden for en anden arbejdsfunktion, hvis de foregår sideløbende med praktikken.

Det fremgår af lovbemærkningerne til lovforslaget (2018/1 LSF 209), at der er tale om en skærpelse af reglerne, således at virksomhedspraktik for alle målgrupper skal bringe personen tættere på sit jobmål eller uddannelsesmål.

Ved etablering af virksomhedspraktik skal der derfor altid tages stilling til, om praktikken primært skal have fokus på opnåelse af ordinære løntimer, optræning af specifikke kompetencer eller afklaring af job-/uddannelsesmål og kompetencer. Den tredeling af virksomhedspraktikformålet fremgår af BAB, § 60, stk. 2.

§

BAB, § 60, STK. 2

§ 60. ...

Stk. 2. Jobcenteret og arbejdsgiveren aftaler i samarbejde med personen formålet med, indholdet i samt varigheden og omfanget af tilbuddet om virksomhedspraktik. Det skal fremgå af aftalen, hvilke af følgende formål der ønskes opnået:

- 1) Ordinære løntimer, hvor praktikken skal afklare eller udvikle kompetencer i forhold til job eller uddannelse, afhængigt af målgruppen, som direkte kan føre til timer, hvor personen ansættes ordinært på virksomheden.
- 2) Optræning af specifikke kompetencer inden for personens job- eller uddannelsesmål, afhængigt af målgruppen, som kan indgå i personens cv og jobsøgning.
- 3) Afklaring af job- eller uddannelsesmål hvor praktikken består af typiske opgaver inden for mulige jobområder.

...

Stk. 4. For personer omfattet af § 1, nr. 1, som får tilbud efter § 54 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, kan tilbuddet gives alene med det formål at afprøve rådigheden.

Stk. 5. Deltagelse i virksomhedspraktik skal ligge inden for virksomhedens normale arbejdstid og må ikke have et omfang, der overstiger normal, fuld arbejdstid pr. uge.

Derudover fremgår det af LAB § 59, stk. 1, at virksomhedspraktik så vidt muligt skal resultere i, at borgeren opnår ordinære løntimer. Det er muligt, at praktikken kombineres med ordinære løntimer. Ordinære løntimer skal dog finde sted inden for en anden arbejdsfunktion, hvis de foregår sideløbende med praktikken.

Formål med virksomhedspraktikken

I alle 95 sager er det præcise formål med praktikken aftalt mellem borgeren, virksomheden og jobcenteret.

Vi ser ikke, at der er fokus på et bestemt formål inden for en bestemt målgruppe. Alle tre formål – opnåelse af ordinære løntimer, optræning af specifikke kompetencer og afklaring af job- eller uddannelsesmål – er brugt som begrundelser for bevilling af virksomhedspraktik for de tre målgrupper.

**FORSKELLIGE AR-
BEJDSFUNKTIONER
VED PRAKTIK OG
LØNTIMER SAMME
STED**

Praktiktimer kombineret med løntimer

Det fremgår af LAB § 59, stk. 1, at ordinære løntimer skal finde sted inden for en anden arbejdsfunktion, hvis de foregår sideløbende med praktikken.

Vi ser tre sager, hvor virksomhedspraktikken er tilrettelagt således, at borgeren sideløbende med praktik har ordinær løntimer. Det fælles for alle tre sager er, at det ikke fremgår af sagens oplysninger, hvilken arbejdsfunktion løntimerne er inden for, og hvilke arbejdsfunktioner, der er en del af praktikken.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR PRAKTIK ER KOMBINERET MED LØNTIMER

Borgeren, som er jobparat kontanthjælpsmodtager, er bevilget en fire ugers virksomhedspraktik som butiksassistent i et supermarked. Ifølge jobplan er borgerens jobmål blandt andet butiksassistent.

Formålet med praktikken er at opnå løntimer. Praktikken er tilrettelagt således, at borgeren har syv praktiktimer og syv lønnede timer. Opgaverne er beskrevet som oplæring i butikkens arbejdsgange, ansvar for lukning samt varetagelse af alle arbejdsopgaver i butikken. Der er ikke yderligere beskrivelse af arbejdsfunktioner, herunder hvilke arbejdsfunktioner borgeren skal varetage i lønnede timer.

Indholdet i praktikken

Ud over en aftale om formålet med praktikken, skal jobcenteret og arbejdsgiveren i samarbejde med borgeren aftale indholdet i tilbuddet om virksomhedspraktik. Det vil sige, at det skal aftales, hvad borgeren skal lave i praktikken. Det fremgår af BAB § 60, stk. 2, 1. pkt.

BAB § 60, STK. 2

§ 60. ...

Stk. 2. Jobcenteret og arbejdsgiveren aftaler i samarbejde med personen formålet med, indholdet i samt varigheden og omfanget af tilbuddet om virksomhedspraktik. ...

Eksempler på aftale om praktikkens indhold og på mangel af samme

Hvilke opgaver borgeren skal varetage/træne i praktikken fremgår i 84 af de 95 sager, mens det ikke fremgår i 11 sager, se tabel 4.1.

TABEL 3.1 ER DET AFTALT HVILKE OPGAVER, BORGEREN SKAL VARETAGE / TRÆNE I PRAKTIKKEN, BAB § 60, STK. 2?

	Antal
Ja	84
Nej/fremgår ikke	11
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Vi ser eksempler på, at der ikke er en aftale om hvilke opgaver, borgeren skal varetage/træne, blandt sager om alle tre LAB-målgrupper.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR DER ER AFTALT, HVILKE OPGAVER BORGEREN SKAL VARETAGE

Borgeren, som er dagpengemodtager, skal deltage i fire ugers selvfundne praktik som kundeservicemedarbejder, 37 timer om ugen. Formålet er, at borgeren opnår løntimer, og praktikken tilrettelægges med henblik på at udvikle og afklare borgerens kompetencer.

Der er aftalt, at borgerens opgaver i praktikken er: kundeservice, telefonpasning, udarbejdelse af tilbud til kunder, skriftlig kommunikation, markedsføring og ad hoc opgaver.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR DET IKKE FREMGÅR, HVILKE OPGAVER BORGEREN SKAL VARETAGE

Borgeren, som er jobparat kontanthjælpsmodtager, skal deltage i virksomhedspraktik som specialarbejder inden for byggeri med det formål at opnå løntimer.

Arbejdsopgaverne i praktikken er angivet til "opkvalificering i forhold til at opnå tilknytning til arbejdsmarked".

Eksempler på forankring af opgaver i mål med praktikken

Blandt de 84 sager, hvor opgaverne i praktikken fremgår, er opgaverne forankret i konkrete delmål i tre sager. Disse tre sager vedrører alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Det er derimod ikke tilfældet eller fremgår ikke i de resterende 81 sager.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR OPGAVERNE ER FORANKRET I KONKRETE DELMÅL

Borgeren, som er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, skal være i en 13 ugers virksomhedspraktik som butiksmedhjælper. Formålet med virksomhedspraktikken er træning af jobmålskompetencer. Borgeren lider af angst.

Det er aftalt, at borgeren starter med lettere opgaver, herunder at pakke kurve og pakke varer ud. Det er herefter meningen, at borgeren også skal arbejde i selve butikken.

Mødetiden i starten er en dag om ugen fra kl. 9.30-11.30. Målet er at komme op på to dage om ugen.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR DER IKKE ER KONKRETE DELMÅL

Borgeren, som er jobparat kontanthjælpsmodtager, skal i en fire ugers virksomhedspraktik 37 timer om ugen i en dagligvareforretning. Formålet med praktikken er træning af jobmålskompetencer.

Opgaverne i praktikken er beskrevet som daglige arbejdsopgaver i butiksbranchen, vareopfyldning, lagerlogistik, kassearbejde og øvrige forefaldende opgaver. Disse opgaver er ikke yderligere beskrevet i relation til delmål.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Når virksomhedspraktikken tilrettelægges således, at borgeren sideløbende med praktik har ordinær løntimer i samme virksomhed, skal kommunen sikre sig, at løntimerne er inden for anden arbejdsfunktion, og at det fremgår af sagen.
- Jobcenteret og arbejdsgiveren skal i samarbejde med borgeren aftale indholdet i tilbuddet om virksomhedspraktik, dvs. hvad borgeren skal lave i praktikken.

OPFØLGNING FOR VIRKSOMHEDSPRAKTIK

Under en virksomhedspraktik følger jobcenteret op på opholdet som led i det individuelle kontaktførløb og inddrager arbejdsgiveren i nødvendigt omfang heri. Det fremgår af BAB § 62, stk. 1.

BAB § 62, STK. 1

§ 62. Under en virksomhedspraktik følger jobcenteret op på opholdet som led i det individuelle kontaktførløb og inddrager i nødvendigt omfang arbejdsgiveren heri.

...

Eksempler på opfølgning

Opfølgning i praktikken fremgår i 35 af de 95 sager, mens en sådan plan ikke fremgår i 60 sager. Dette ses i tabel 4.2.

TABEL 3.2 ER DER LAGT EN PLAN FOR OPFØLGNING I PRAKTIKKEN, BAB § 62, STK. 1?

	Antal
Ja	35
Nej/fremgår ikke	60
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Der ses eksempler inden for alle tre målgrupper på, at der ikke er aftalt opfølgning i praktikken.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR DER ER AFTALT OPFØLGNING

Borgeren, som er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, er bevilget en 13-ugers praktik som værkstedsassistent i butik, som reparerer telefoner og elektronik. Borgerens jobmål er butiksassistent, hvor der er gode jobmuligheder, og praktikkens formål er optræning af jobmålskompetencer.

Arbejdstid er i starten 12 timer om ugen og er i løbet af praktikken øget til 32 timer om ugen.

Der er aftalt og afholdt opfølgning i praktikken. Det fremgår af Min Plan, at der er aftalt løbende opfølgning med en konkret dato. Den opfølgende samtale er afholdt 3 uger inde i virksomhedspraktikken. Der er her fulgt op på fremmøde, arbejdsopgaver m.v. I forbindelse med samtalen aftales der opfølgning en måned senere. Arbejdsgiver har deltaget i samtalen.

Opfølgning ved forlængelse

Jobcenteret skal ligeledes følge op på opholdet under praktikken som led i det individuelle kontaktføreløb, når praktikken er forlænget. Jobcenteret skal inddrage arbejdsgiveren i nødvendigt omfang heri. Det er alene blandt aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, at praktikken kan forlænges, og derfor er dette alene relevant for denne målgruppe.

I seks af de 19 sager, hvor virksomhedspraktikken er forlænget, er der aftalt opfølgning, mens det ikke fremgår i de resterende 13 sager, se tabel 4.3.

TABEL 3.3 ER DER LAGT EN PLAN FOR OPFØLGNING I DEN FORLÆNGEDE VIRKSOMHEDSPRAKTIK?

	Antal
Ja	6
Nej/fremgår ikke	13
I alt	19

Note: Besvarelse i de 19 sager vedrørende en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, som har fået forlænget sin virksomhedspraktik.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

EKSEMPEL PÅ EN SAG MED FORLÆNGET PRAKTIK OG AFTALT OPFØLGNING

Borgeren er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, og der er etableret praktik på en skole seks timer om ugen. Borgeren skal arbejde som hjælperlærer i forbindelse med modernmålsundervisning. Formålet er, at borgeren får afklaret sit jobmål.

Samtidig med praktik er det aftalt opfølgning to timer om ugen. Formålet er at sikre tæt opfølgning på virksomhedsforløb. Opfølgning sker ved erhvervsvejleder, som er i tæt dialog med borgeren, arbejdsgiver og jobkonsulent i forhold til udviklingsmål for virksomhedsforløbet. Det er yderligere beskrevet, at der ved opfølgningsforløb arbejdes målrettet med borgerens mål, delmål og progression hen mod job eller uddannelse - og samtidig tages omfattende individuelle hensyn og støtte i virksomhedsforløbet.

Praktikken er forlænget med yderligere 13 uger. Det aftalte opfølgingsforløb skal fortsætte i den periode praktikken er forlænget.

Inddragelse af kontaktperson fra virksomhed ved opfølgning

Opfølgning aftalt ved etablering af praktik

I 14 sager ses det, at der er en kontaktperson fra virksomheden, som inddrages i den aftalte opfølgning, se tabel 4.4.

TABEL 3.4 INDGÅR DER EN KONTAKTPERSON FRA VIRKSOMHEDEN I DEN AFTALTE OPFØLGNING?

	Antal
Ja	14
Nej/fremgår ikke	33
Der er ikke aftalt opfølgning	48
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Vi ser, at sager, hvor kontaktperson fra virksomheden deltager i den aftalte opfølgning, er fordelt på alle tre LAB målgrupper.

Tilsvarende ser vi eksempler for alle tre LAB målgrupper, hvor der ikke fremgår af sagens oplysninger, hvorvidt det var behov

for at inddrage kontaktperson fra virksomheden i den aftalte opfølgning.

Vi ser ikke, at opfølgningen med kontaktperson fra virksomheden oftere sker i sager hvor de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er bevilget praktik. Da den målgruppe vurderes at være længere væk fra arbejdsmarked, har de muligvis oftere brug for en tættere opfølgning og inddragelse af kontaktperson fra virksomheden.

Opfølgning ikke aftalt ved etablering af praktikken – men er sket

Vi ser endvidere, at der ikke er aftalt opfølgning i 48 sager. Vi ser dog heriblandt tre sager, hvor det fremgår af sagens oplysninger, at der er sket opfølgning med deltagelse af en kontaktperson fra virksomheden.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR KONTAKTPERSON FRA VIRKSOMHEDEN ER INDDRAGET I OPFØLGNING

Borgeren, som er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, skal starte i en ni ugers praktik som rengøringsassistent 15 timer om ugen. Borgeren har erfaring inden for rengøring og som køkkenmedhjælper, har gennemført AMU's rengøringskursus og kan se sig selv i de jobområder.

Formålet med praktikken er, at borgeren opnår løntimer, får opdateret og udviklet sine faglige kompetencer samt opnår rutiner og effektivitet i arbejdsopgaverne.

Borgerens opgaver i praktikken er rengøring af køkken, toiletter og vaskeri. Delmål er optrapning af arbejdstid.

Der er aftalt datoer for opfølgning. I sagen er der notater fra opfølgningssamtaler, hvoraf det fremgår, at arbejdsgiver deltager ved opfølgning. Ved samtalerne forholder arbejdsgiveren sig til de aftalte opgaver, borgerens udførelse af arbejde og mødestabilitet. Det fremgår af seneste opfølgingsnotat, at arbejdsgiveren ønsker at ansætte borgeren i april 2021 (grundet covid-19), og indtil da kan bruge borgeren som tilkaldevikar.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Under en virksomhedspraktik følger jobcenteret op på praktikken og inddrager arbejdsgiveren i nødvendigt omfang heri.

MIN PLAN

Alle LAB målgrupper skal have udarbejdet en Min Plan for indsatsen. Ved afgivelse af tilbud, herunder bevilling af virksomhedspraktik, skal jobcentret udarbejde eller opdatere Min Plan.

§

LAB §§ 40 OG 41

§ 40. Personer omfattet af § 6, der kan få en indsats efter denne lov, skal have en "Min Plan" for indsatsen.

...

§ 41. "Min Plan" beskriver den beskæftigelsesrettede indsats med henblik på at få personen i varigt job, herunder med få ugentlige timer, på det ordinære arbejdsmarked. ...

Stk. 2. "Min Plan" skal indeholde oplysninger om:

1) Jobmål for personer omfattet af § 6, nr. 1-3, ...

...

3) Aftaler om og krav til jobsøgning.

4) Tilbud efter kapitel 11-14.

5) Aktiviteter, der kan stabilisere og forbedre personens fysiske, psykiske og sociale tilstand, med henblik på at personen efterfølgende kan deltage i tilbud efter denne lov, for personer omfattet af § 6, nr. 3 ...

6) Øvrige aftalte indsatser.

7) Status på igangsatte indsatser og opfølgning på afsluttede indsatser.

...

§

...

Stk. 4. Jobcenteret udarbejder og opdaterer løbende "Min Plan" efter personens aktuelle situation og behov i forbindelse med afgivelse af tilbud og ved væsentligt ændrede forudsætninger på arbejdsmarkedet. Jobcenteret gør planen digitalt tilgængelig for personen på Jobnet.

BAB § 51

§ 51. "Min Plan" skal indeholde oplysninger om hvor, hvornår og hvorfor personen skal deltage i de aftalte beskæftigelsesrettede eller uddannelsesrettede indsatser.

Stk. 2. Jobcenteret skal løbende indsætte en status på igangsatte indsatser og afsluttede indsatser i "Min Plan" eksempelvis i forbindelse med kontaktførelsen efter kapitel 7.

Stk. 3. Personer omfattet af § 1, som kan få en indsats efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, skal løbende holde sig orienteret i "Min Plan" på Jobnet, jf. dog § 131.

Vi ser, at i 85 ud af de 95 sager, er der udarbejdet en Min Plan om virksomhedspraktikken. I 10 sager fremgår det ikke, at der er udarbejdet Min Plan i forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik. Sagerne er fordelt på alle tre målgrupper.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- I forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik skal jobcentret sikre, at Min Plan udarbejdes eller opdateres.

RIMELIGHEDSKRAVET

Rimelighedskravet indebærer, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i bl.a. virksomhedspraktik, løntilskudsansættelse og nytteindsats. Det fremgår af LAB, § 63, stk. 1, og BAB, § 65.

Opfyldelsen af kravet skal findes i VITAS-ansøgningssystemet, idet det deraf fremgår, hvor mange ordinær ansatte der er i virksomheden.

§

LAB § 63, STK. 1

§ 63. Der skal hos arbejdsgiveren være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i virksomhedspraktik efter dette kapitel, i ansættelse med løntilskud efter kapitel 12, i nytteindsats efter kapitel 13, i ansættelse med løntilskud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og i virksomhedspraktik og nytteindsats efter integrationsloven.

...

§

BAB § 65

§ 65. Antallet af personer i virksomhedspraktik, antallet af ansatte med løntilskud og antallet af personer i nytteindsats må maksimalt udgøre

- 1) 1 person for hver 5 ordinært ansatte, hvis virksomheden har 0-50 ansatte, dog altid 1 person, og
- 2) herudover 1 person for hver 10 ordinært ansatte.

Stk. 2. I opgørelsen af antallet efter stk. 1 indgår personer omfattet af kapitel 11-13 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. samt personer omfattet af § 23 b i integrationsloven. Opgørelsen sker som fuldtidspersoner, hvor antallet af personer på fuld tid og på deltid skal opgøres som brøkdele af årsværk.

Stk. 3. Ved opgørelsen af antallet af ordinært ansatte medregnes alle beskæftigede, hvor antallet af fuldtids- og deltidsbeskæftigede og sæsonarbejdere skal opgøres som brøkdele af årsværk. Der skal dog ikke medregnes ansatte med offentligt tilskud og ansatte under 18 år.

Stk. 4. Opgørelsen sker ved at beregne gennemsnittet af antallet af ordinært ansatte i de seneste 4 måneder før etableringen af virksomhedspraktikken.

...

I 66 af de 95 sager fremgår det af sagens oplysninger, at kommunen har undersøgt om rimelighedskravet er opfyldt. Mens oplysninger om opfyldelse af rimelighedskravet ikke fremgår i 29 sager. Se tabel 4.5.

TABEL 3.5 HAR KOMMUNEN UNDERSØGT RIMELIGHEDSKRAVET, LAB § 63, STK. 1, OG BAB § 65?

	Antal
Ja	66
Nej/fremgår ikke	29
I alt	95

Note: Ankestyrelsen kan kun se de oplysninger, som kommunerne har sendt ind til os. At det ikke fremgår af sagen, kan derfor skyldes, at kommunen ikke som efterspurgt har indsendt oplysninger fra VITAS.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Der ses eksempler på, at rimelighedskravet henholdsvis er og ikke er blevet undersøgt blandt sager vedrørende alle tre LAB-målgrupper. I de 29 sager, hvor forholdet mellem ansatte og antallet af personer i virksomhedspraktik ikke fremgår af sagen, ser vi, at kommunen ikke har fremsendt ansøgningskemaet fra VITAS til Ankestyrelsen i forbindelse med denne undersøgelse, eller kommunen kun har fremsendt en del af ansøgningen, hvoraf antal af ordinært ansatte ikke fremgår.

Skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og tillidsrepræsentant

Forud for etableringen af virksomhedspraktik skal der foreligge skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende P-nr. om, hvorvidt rimelighedskravet er opfyldt. Det fremgår af BAB § 65, stk. 6-8.

Opfyldelsen af kravet om skriftlige tilkendegivelser fremgår af ansøgningen i VITAS-ansøgningssystemet.

§

BAB § 65, STK. 6-8

§ 65. ...

Stk. 6. Forud for etableringen af virksomhedspraktik skal der foreligge skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende P-nr. om, hvorvidt betingelserne i stk. 1 er opfyldt.

Stk. 7. Er der ikke en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende P-nr., inddrages én medarbejderrepræsentant i følgende rækkefølge:

- 1) En tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på CVR-nr.
- 2) En fællestillidsrepræsentant hos arbejdsgiveren, opgjort på CVR-nr.
- 3) En medarbejderrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på P-nr.

Stk. 8. Hvis den relevante tillidsrepræsentant, jf. stk. 6 og 7, er fraværende fra arbejdet på grund af sygdom, ferie eller andre forhold i mere end 3 arbejdsdage, kan arbejdsgiveren i stedet inddrage den næste medarbejderrepræsentant i rækkefølgen efter stk. 7.

I 66 af de 95 sager fremgår det af VITAS ansøgning at der er underskrifter fra arbejdsgiver og tillidsrepræsentant på, at rimelighedskravet er opfyldt, se tabel 4.6.

TABEL 3.6 ER DER UNDERSKRIFTER FRA ARBEJDSGIVER OG TILLIDSREPRÆSENTANT PÅ, AT RIMELIGHEDSKRAVET ER OPFYLDT, BAB § 65, STK. 6-8?

	Antal
Ja	64
Nej/fremgår ikke	31
I alt	95

Note: Ankestyrelsen kan kun se de oplysninger, som kommunerne har sendt ind til os. At det ikke fremgår af sagen, kan derfor skyldes, at kommunen ikke som efterspurgt har indsendt oplysninger fra VITAS.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Der ses eksempler på, at der henholdsvis er og ikke er disse underskrifter blandt sager vedrørende alle tre LAB-målgrupper.

I alle de sager, hvor der ikke er underskrift fra arbejdsgiveren og medarbejderrepræsentant, har kommunerne ikke fremsendt et ansøgningsskema fra VITAS til Ankestyrelsen. Vi har således ikke set sager, hvor ansøgningsskemaet er i sagen, og hvor der samtidigt mangler underskrift.

Enmandsvirksomhed

I 16 ud af de 66 sager, hvor der er skriftlig tilkendegivelse, er det anført, at medarbejderrepræsentants underskrift ikke er relevant, idet der er tale om en enmandsvirksomhed.

I én af de 16 sager, hvor der i VITAS står, at det er en enmandsvirksomhed, er der samtidig oplyst, at der er tale om en offentlig virksomhed, som har 22,56 fuldtidsansatte personer. Den bevilgede praktik er på en skole. Vi antager, at der er tale om en registreringsfejl.

Skriftlig tilkendegivelse ved forlængelse af praktikken

Forud for etablering af virksomhedspraktik i mere end 13 uger, det vil sige ved forlængelse af praktikken, skal spørgsmålet om etableringen have været drøftet mellem arbejdsgiveren og en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren. Der skal foreligge en skriftlig tilkendegivelse herom. Det fremgår af LAB § 63, stk. 2, og BAB § 64.

Opfyldelsen af kravet skal findes i VITAS.

§

LAB § 63

§ 63. ...

Stk. 2. Forud for etablering af virksomhedspraktik i mere end 13 uger skal spørgsmålet om etableringen have været drøftet mellem arbejdsgiveren og en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren.

...

BAB § 64

§ 64. Ved etablering af virksomhedspraktik i mere end 13 uger skal spørgsmålet om etableringen have været drøftet mellem arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende P-nr.

Stk. 2. Det skal fremgå af arbejdsgiverens tilbud om etableringen, at tillidsrepræsentanten, jf. stk. 1, er blevet hørt om ansøgningen.

Stk. 3. Forud for etableringen skal der foreligge skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og tillidsrepræsentanten om, hvorvidt betingelserne i stk. 1 og 2 er opfyldt.

Stk. 4. Er der ikke en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende P-nr., inddrages én medarbejderrepræsentant i følgende rækkefølge:

- 1) En tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på CVR-nr.
- 2) En fællestillidsrepræsentant hos arbejdsgiveren, opgjort på CVR-nr.
- 3) En medarbejderrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på P-nr.

...

Det er alene aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der efter en konkret vurdering kan få forlænget det bevilgede virksomhedspraktik, jf. LAB § 62, stk. 2.

Vi ser, at der i 8 ud af de 19 sager, hvor aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har fået forlænget praktikken, foreligger en skriftlig tilkendegivelse om, at spørgsmålet om etablering af praktikken i mere end 13 uger har været drøftet mellem arbejdsgiveren og en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren. I fire af de 8 sager er der tale om en enmandsvirksomhed, hvorfor det ikke vurderes relevant.

Det fremgår ikke i 11 sager, da ansøgningskema fra VITAS ikke er medsendt.

TABEL 3.5 HAR KOMMUNEN VED FORLÆNGELSER AF PRAKTIKKEN FOR BORGERE I MÅLGRUPPEN EFTER § 6, NR. 3 , UNDERSØGT HVORVIDT KRAV OM DRØFTELSE JF. LAB § 63, STK. 2, OG BAB § 64 ER OPFYLDT?

	Antal
Ja	8
Nej/fremgår ikke	11
I alt	19

Note: Besvarelse i de 19 sager vedrørende en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, som har fået forlænget sin virksomhedspraktik.

Note: Ankestyrelsen kan kun se de oplysninger, som kommunerne har sendt ind til os. At det ikke fremgår af sagen, kan derfor skyldes, at kommunen ikke som efterspurgt har indsendt oplysninger fra VITAS.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Inden bevilling af virksomhedspraktikken skal kommunen undersøge om rimelighedskravet er opfyldt. Inden etablering af virksomhedspraktik skal der være skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentanten om, hvorvidt rimelighedskravet er opfyldt.
- Ved forlængelse af praktikken, skal kommunen sikre, at der foreligger en skriftlig tilkendegivelse om, at spørgsmålet om etableringen har været drøftet mellem arbejdsgiveren og en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren.

Forvaltningsretlige regler

I dette kapitel beskriver vi vores vurdering af udvalgte forvaltningsretlige regler, heriblandt:

- hvorvidt kommunen har givet en skriftlig afgørelse med klagevejledning
 - om afgørelsen indeholder en fyldestgørende begrundelse
- Vi vurderer desuden, hvilken betydning disse forhold har for afgørelsens gyldighed.

I kapitler beskrives følgende hovedpointer.

HOVEDPUNKTER

- Vi ser eksempler på sager med manglende skriftlig afgørelse, og hvor afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik alene fremgår af Min Plan.
- Vi ser flere eksempler på sager, hvor borgeren selv har fundet praktik, og kommunen dermed imødekommer borgerens ansøgning fuldt ud. I de tilfælde er der ikke krav om, at afgørelsen skal være ledsaget af begrundelse og klagevejledning.
- Vi ser, at der er givet klagevejledning i de sager, hvor bevilling af praktikken fremgår af en skriftlig afgørelse. I sagerne, hvor bevilling alene fremgår af Min Plan er der derimod ikke givet klagevejledning.
- Vi ser, at der i samtlige sager er enten mangelfuld eller manglende henvisning til retsgrundlaget i afgørelsens begrundelse.

I kapitlet kommer vi frem til følgende anbefalinger til kommunerne på baggrund af sagsgennemgangen.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- At kommunen meddeler skriftligt afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik med en klagevejledning for derved at sikre, at borgeren får en fyldestgørende begrundelse med klagevejledning.
- Kommunen skal i begrundelsen for afgørelsen henvise til præcis de retsregler, der ligger til grund for afgørelsen.

SKRIFTLIG AFGØRELSE MED KLAGEVEJLEDNING

Når kommunen giver et tilbud om bevilling af virksomhedspraktik, er der tale om en afgørelse. Det betyder, at regler i forvaltningsloven, nr. 571 af 19/12/1985, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 433 af 22/04/2014, om bl.a. meddelelse af afgørelsen, begrundelse og klagevejledning skal overholdes.

Det er efter reglerne ikke en betingelse, at kommunen træffer en skriftlig afgørelse. Kommunen kan meddele afgørelsen skriftligt eller mundtligt.

MEDDELESE AF AFGØRELSE, JF. FORVALTNINGSLOVEN

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

...

§

AFGØRELSEN

Der er ikke eksplicit i reglerne fastsat, at der skal træffes en skriftlig afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik. En skriftlig afgørelse er dog efter Ankestyrelsens vurdering god forvaltningsskik.

...

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Det kan være vanskeligt at vurdere, om en afgørelse giver borgeren "fuldt ud medhold", især hvis der ikke er en skriftlig afgørelse. Det kan være tilfældet, at borgeren er enig i vurderingen for så vidt angår bevilling af virksomhedspraktikken, men er uenig i, at borgeren fx skal deltage i den periode, hvor kommunen har bevilget praktikken.

Uanset om borgeren får fuldt ud medhold, er det efter Ankestyrelsens vurdering god forvaltningsskik, at der træffes en skriftlig afgørelse. Det kan også lette dokumentation for kommunen ift. opfølgning på bevilling samt kommunens vejledningsforpligtelse.

Selvfundne praktik

Der er ikke krav om, at kommunen skriftligt skal meddele afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik skriftlig med en begrundelse og klagevejledning, hvis kommunen imødekommer borgerens ansøgning om praktik fuldt ud, jf. forvaltningslovens §§ 22 og 25.

Vi ser, at i 23 af de 95 sager er der tale om en selvfundne praktik.

Skriftlig afgørelse om bevilling af praktikken

Ud af de 95 sager er der således 23, som er selvfundne praktik. Vi ser, at der er truffet en skriftlig afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik i 49 ud af de resterende 72 sager. I 23 sager fremgår det ikke af sagens oplysninger, at der er truffet en særskilt afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik – bevilling ses alene i Min Plan. Det fremgår også af tabel 3.1.

TABEL 4.1 HAR KOMMUNEN TRUFFET EN SKRIFTLIG AFGØRELSE?

	Antal
Ja, der er en skriftlig afgørelse	49
Afgørelsen er en del af Min Plan	23
Skriftligt notat i kommunens journal	0
Nej	0
Der er tale om en begunstigende forvaltningsakt, idet det er en selvfundne praktik	23
Andet - beskriv under bemærkninger	0
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

MIN PLAN

Min Plan skal beskrive den beskæftigelsesrettede indsats med henblik på at få personen i varigt job på det ordinære arbejdsmarked. Min Plan er reguleret i LAB §§ 40 og 41 og BAB § 51.

Min Plan kan ikke bruges til at træffe afgørelser i eller til at vejlede borgeren med. Se lovbemærkninger til LAB, 2018/1

Afgørelsen fremgår alene af Min Plan

Efter reglerne skal alle målgrupper have Min Plan for indsatsen. Min Plan skal indeholde oplysninger om bl.a. borgerens jobmål, indsatser, aftaler og status over løbende og afsluttede indsatser.

Det forhold, at bevilling af virksomhedspraktik også skal fremgå af Min Plan, betyder ikke, at kommunen ikke skal træffe en afgørelse i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven. Det er understreget i bemærkningerne til LAB, 2018/1 LSF 209. Det fremgår heraf, at Min Plan ikke længere kan bruges til at træffe afgørelser i eller til at vejlede borgeren med, da staten (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering) ikke længere vil it-understøtte, at Min Plan skal kunne bruges som en afgørelse, og der vil således ikke længere være supplerende vejledningstekster i Min Plan.

Kommunen skal meddele afgørelse om tilbud om virksomhedspraktik som foreskrevet i BAB § 129.

§

BAB

§ 129. Til personer omfattet af § 1 sender jobcenteret ved brug af Digital Post efter lov om Digital Post fra offentlige afsendere, meddelelse om følgende forhold efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og bestemmelser udstedt med hjemmel heri:

1) Afgørelser, herunder afgivelse af tilbud efter lovens kapitel 11-14.

...

Klagevejledning

En skriftlig afgørelse skal være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af rette klageinstans og oplysninger om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder oplysning om tidsfrist for indgivelse af klage.

§

FORVALTNINGSLOVEN

§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

...

Vi ser, at kommunen har givet en klagevejledning i samtlige 49 sager, hvor afgørelsen er meddelet skriftlig, mens der mangler klagevejledning i de 23 sager, hvor bevilling af praktikken alene fremgår af Min Plan, se tabel 3.2. I de 23 sager, hvor der er tale om en selvfundne praktik, er det ikke relevant med klagevejledning.

TABEL 4.6 HAR KOMMUNEN GIVET KLAGEVEJLEDNING?

	Antal
Ja	49
Nej	23
Der er tale om en begunstigende forvaltningsakt, idet det er en selvfundne praktik	23
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Manglende klagevejledning vil ikke føre til ændring/ophævelse eller hjemvisning, hvis det var en klagesag. Ved manglende angivelse af klagevejledning suspenderes klagefristen indtil, at der er givet korrekt klagevejledning.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- At kommunen meddeler skriftligt afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik med en klagevejledning, for derved at sikre, at borgeren får en fyldestgørende begrundelse med klagevejledning.

EN FYLDESTGØRENDE BEGRUNDELSE

Kommunens afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik skal indeholde en fyldestgørende begrundelse. Det betyder, at den skal indeholde:

- de hovedhensyn, der har været bestemmende for vurderingen
- henvisning til de relevante retsregler
- en kort redegørelse for de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

§

KRAV TIL BEGRUNDELSE EFTER FORVALTNINGSLOVEN

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

...

Mange eksempler på mangelfuld begrundelse

I ingen af de 72 sager - det vil sige samtlige sager, som ikke handler om selvfundne praktik - er der en fyldestgørende begrundelse. Selvfunden praktik er en begunstigende forvaltningsakt, hvorfor der ikke er krav om skriftlig afgørelse med begrundelse og klagevejledning.

Hvis de 72 sager havde været klagesager, ville Ankestyrelsen dog i samtlige sager med mangelfuld begrundelse kunne reparere fejlen ved selv at give en rigtig begrundelse, hvorfor sagerne ikke vil blive hjemvist eller ophævet.

Vi ser i sagerne, at kommunen enten ikke har henvist til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, eller at henvisning til reglerne er mangelfuld eller upræcis.

Vi vurderer, at henvisning til hele kapitel 11 i LAB eller til §§ 57-62 er upræcis, idet ikke alle bestemmelser i kapitel 11 eller i §§ 57-62 er relevante for afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik. Vi ser desuden, at der i sagerne mangler henvisning til LAB § 53 - overordnede betingelser for tilbud - og henvisning til bestemmelsen om målgruppen.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR DER ER MANGELFULD HENVISNING TIL RETSREGLERNE

Regler, som ligger til grund for afgørelsen:

Vi har truffet afgørelse efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kapitel 11.

Reglerne om rådighed og sanktioner under ledighed fremgår af lov om aktiv socialpolitik § 13, stk. 1, 2, 4, 5, 7 og 8 samt § 35, § 36, § 39, nr. 3 og 4 og § 40a.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Kommunen skal i begrundelsen for afgørelsen henvise til præcis de retsregler, der ligger til grund for afgørelsen.

Undersøgelsens metode

Denne undersøgelse bygger på en juridisk gennemgang af 95 konkrete sager om bevilling af virksomhedspraktik fra 10 udvalgte kommuner for at belyse kommunernes brug af virksomhedspraktik efter skærpeisen af formålsbestemmelsen i LAB.

UDVÆLGELSE AF KOMMUNER

Kommunerne blev udvalgt ud fra følgende kriterier:

- Antal bevillinger af virksomhedspraktik til henholdsvis dagpengemodtagere, aktivitetsparate og jobparate kontanthjælpsmodtagere i august 2020
- Kommunestørrelse
- Geografi

STAR udpegede 25 kommuner, der i august 2020 har benyttet sig af virksomhedspraktik til dagpengemodtagere, aktivitetsparate og jobparate kontanthjælpsmodtagere i større omfang (LAB § 6, nr. 1, nr. 2 og nr. 3). Derefter udvalgte Ankestyrelsen 10 kommuner blandt de 25 kommuner med henblik på spredning af geografisk placering og kommune størrelse.

Følgende kommuner indgår i undersøgelsen:

- Gladsaxe Kommune
- Holstebro Kommune
- Guldborgsund Kommune
- Lolland Kommune
- Assens Kommune
- Esbjerg Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Viborg Kommune
- Aarhus Kommune
- Aalborg Kommune

UDVÆLGELSE AF SAGER

Vi bad de 10 kommuner om at indsende sager, hvor de har bevilget virksomhedspraktik i august 2020 fordelt ligeligt på:

- sager, hvor kommunen har bevilget virksomhedspraktik til en dagpengemodtager.
- sager, hvor kommunen har bevilget virksomhedspraktik til en jobparat kontanthjælpsmodtager.
- sager, hvor kommunen har bevilget virksomhedspraktik til en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager.

Fordelingen skal sikre spredningen på undersøgelsens tre målgrupper. For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne i undersøgelsen, har vi bedt kommuner om at indsende de ældste

sager med afgørelse om virksomhedspraktik efter 1. august 2020, som lever op til ovennævnte fordeling.

Tabel 5.1 viser den endelig fordeling af de 95 sager, som indgår i undersøgelse, og som næsten er ligeligt fordelt mellem de tre målgrupper.

TABEL 5.7 HVILKEN LAB-MÅLGRUPPE TILHØRER BORGEREN (LAB § 6)

	Antal
Ledig, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, § 6, nr. 1	34
Jobparat, der modtager kontanthjælp, § 6, nr. 2	32
Aktivitetsparat, der modtager kontanthjælp, § 6, nr. 3	29
I alt	95

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 95 sager, 2021.

Vi bad desuden om, at der blandt de sager, hvor kommunen har bevilget virksomhedspraktik til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager, var sager, hvor virksomhedspraktikken er forlænget i november 2020.

De indsendte sager skulle desuden være de sager, hvor kommunen tidligst har bevilget virksomhedspraktik efter 1. august 2020. Det vil sige de ældste sager, der lever op til udvælgelseskriterier.

Alle relevante sagsakter for denne undersøgelse blev beskrevet eksplicit i indkaldelsesbrevet. Vi indkalder ikke eventuelt manglende sagsakter efterfølgende. Det er et metodisk valg af hensyn til afgrænsningen af undersøgelsen og ressourcerne til denne. Hvis sagerne havde været klagesager i Ankestyrelsen, ville vi anmode kommunen om at eftersende de manglende oplysninger fra VITAS.

For så vidt muligt at sikre at vi havde 95 sager, der lever op til udvælgelseskriterierne, indkaldte vi samlet 105 sager fra de 10 kommuner. Det vil sige 10 ekstra sager. Dette skyldes, at vi ikke ville tage kontakt til andre kommuner, hvis en af kommunerne ikke kunne levere det ønskede antal sager, der lever op til udvælgelseskriterierne. Konkret bad vi fem kommuner om at indsende 9 sager, mens de resterende fem kommuner skulle indsende 12 sager – ligeligt fordelt på undersøgelsens tre målgrupper. Vi endte med at bruge otte af ti de ekstra sager, da otte af de indsendte sager viste sig ikke at leve op til udvælgelseskriterierne.

GENNEMGANG AF SAGER

Sagerne blev gennemgået af jurister, som behandler bl.a. klagesager over bevilling af tilbud efter LAB. Gennemgangen havde fokus på at afdække om kommunernes afgørelser om virksomhedspraktik er rigtige. Der var desuden et generelt fokus på, om sagsbehandlingskravene er overholdt.

Sagsgennemgangen belyste blandt andet:

Er kommunens afgørelse om virksomhedspraktik i overensstemmelse med regler og praksis på området? Det vil sige, om kommunens afgørelse samlet set ville blive ændret af Ankestyrelsen, hvis det var en klagesag. Herunder de tre forvaltningsretlige krav:

- Er der foretaget tilstrækkelig sagsoplysning
- Er praktikken klart og tydeligt begrundet
- Er der givet skriftlig klagevejledning.
- Er varighedsbestemmelserne overholdt.

Har kommunen overholdt følgende særlige krav til virksomhedspraktik, herunder:

- Er det præcise formål med praktikken beskrevet?
- Er det aftalt hvilke opgaver, borgeren skal varetage/træne i praktikken? Er de forankret i konkrete delmål?
- Er der lagt en plan for opfølgning på ovenstående?
- Følges der op på ovenstående ift. forlængelser?
- Er der en kontaktperson på virksomheden, der inddrages i opfølgningen?
- Er reglerne omkring rimelighedskrav, Min Plan, TR-underskrift mv. overholdt?
- Har kommunen givet en ny praktik samme sted hvor borgeren tidligere har været i virksomhedspraktik.

Undersøgelsen belyser ikke, hvorvidt manglende overholdelse af disse krav har betydning for gyldigheden af afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik.

Analyseskema

For at sikre en systematisk gennemgang af sagerne udarbejdede vi et analyseskema, der blev udfyldt for hver sag. Dette skema fremgår af bilag 2 i bilagsrapporten. De udfyldte analyseskemaer blev sendt i høring hos de kommuner, som havde indsendt de gennemgæede sager.

Forundersøgelse

For at sikre kvaliteten af analyseskemaet foretog Ankestyrelsen en forundersøgelse af 10 af de 95 indsendte sager med henblik på at afklare, hvad det er muligt at se i sagerne. Anke-

styrelsen kvalificerede på den baggrund analyseskemaet i dialog med STAR forud for den endelige gennemgangen af de samlet set 95 sager.

AFGRÆNSNING

Da der gennemgås et mindre antal udvalgte sager, er det ikke muligt at generalisere resultaterne af undersøgelsen til samtlige afgørelser i alle landets kommuner eller samtlige afgørelser, som de deltagende kommuner har truffet om virksomhedspraktik. Det vil sige, at undersøgelsen ikke afdækker i hvilket *omfang* bestemmelserne bliver brugt i henhold til regler og praksis på området mv. Det undersøgelsen giver eksempler på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne med henblik på at skabe læring i kommunerne.

I sagsgennemgangen ses på, hvorvidt administrative forskrifter i forbindelse med afgørelsen om virksomhedspraktik overholdes såsom aftale om arbejdsopgaver, oplysninger om kontaktperson på virksomheden og plan for opfølgning. Undersøgelsen belyser ikke, hvorvidt manglende overholdelse af de administrative forskrifter har betydning for gyldigheden af afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik.